

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stope, peti-vrsta
maloglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 40 mm v širini
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškim delu
vrstica po 10 Din
a Pr. večim o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisne in druge priloge, nepravilne
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2326

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Nezdržen položaj Seiplove vlade

(Od našega rednega dunajskega dopisnika.)

Dunaj, 24. jan.

Iz strahu pred socialisti je sklenil dr. Seipel za zadnje volitve v Nationalrat nena-
ravno zvezo s svobodnomislno vsenemško
stranko ter skupno z njo nastopil s takozvano
»Einheitsliste«. Ali država je plačala dr. Seipel
to velikomemsko prijaznost, kajti le na ta način
je bilo mogoče, da je došlo v Nationalrat 12
vsenemcev, dočim bi bili sami na celi črti po-
goreli. Poznavalci razmer so izračunali z ma-
tematiško gotovostjo, da bi na samostojni vse-
nemški listi bili izvoljeni največ — trije. Ta-
ko je prišlo v novi parlament 73 krščanskih
socialistov, 71 socialistov, 12 vsenemcev in
9 landbundovcev. — Dr. Seipel je moral po-
tem narediti zvezo z vsenemci in landbundov-
ci, torej ves meščanski blok, da je imel ve-
čino in mogel sestaviti vlado.

Ko bi ne bilo tiste nenaravne zveze z vse-
nemci, bi imeli krščanski socialisti in land-
bundovci sami zadostno večino za vladanje v
Avstriji, dasi tudi poslednji niso ravno naj-
prijetnejši družabniki. Oni so namreč na de-
želi med kmečkim ljudstvom najnevarnejši
tekmeci ravno krščanskim socializmom. Ven-
dar pa jim ne ostaja nič drugega nego da se
vežejo s krščanskimi socialisti, ker so jim ti
po programu vendarle najbližji. V zadnjem ča-
su se tudi orijentirajo vedno bolj na desno.

Ta teden je bil posebno simptomatičen,
skoro kritičen, za zvezo meščanskega bloka,
kajti vsenemci so v treh važnih vprašanih
načelne važnosti glasovali s socialisti in po-
mogli poslednjim do zmage nad vlado in me-
ščanskim blokom.

V Avstriji imajo okroglo 80.000 dispens-
nih zakonov, ki so po krščanskem naziranju
samo uradno dovoljen konkubinac. Sodna
praksa napram tem zakonom je jako različna.
Mnogo jih je bilo odobrenih, še več razveljav-
ljenih. Nastal je torej nevzdržen kaos, pravna
nesigurnost mnogih rodbin. Socialisti se se-
veda pogajajo za najširšo prostost glede skle-
panja zakonov in razvodov. Krščanski socia-
listi so kajpak za neločljivost zakona, za stal-
nost rodbine, za krščansko moralo.

Socialisti so podali za glasovanje prora-
čuna za pravosodje resolucijo, ki zahteva od
vlade, da tekmo treh mesecev predloži zbor-
nici načrt zakona o zakonskem pravu — Ehe-
rechte — po vzoru v Rajhu. Ker je justični
minister Slama, ki je vsenemec, izjavil, da v
treh mesecih absolutno ni misliti na tak načrt
zakona, zlasti ko tudi v Nemčiji besedilo še ni
končno veljavno ugotovljeno, so vsenemci pred-
lagali, naj se rok treh mesecev zameni z dolo-
čilom »čim prej — ehestens«, in na to so gla-
sovali s socialisti za tako besedilo resolucije,
ki je dobila večino 80 glasov proti 76. Ena
stranka koalicije je torej glasovala z opozicijo.
In tako se nahaja zdaj krščanska stranka ve-
zana na sklepe parlamenta, ki so v protislovju
z njenimi verskimi načeli.

Drugi dan potem, namreč v sredo, je bila
od iste strani ponovno — doslej že tretjič —
postavljena resolucija, naj se državni šolski
zakon uveljavi tudi za Gradišče ali Burgen-
land. Tudi ta resolucija je bila sprejeta z 82
glasovi proti 78. — O tem vprašanju, ki tudi
nas posebej zanima, je »Slovenec« svoječasno
že poročal. V Gradišču velja namreč še vedno
stari ogrski zakon, ki je prepustil ureditev
ljudskih šol posamnim konfesijam. Tako so
tudi gradiščanski Hrvatje dobili svojo dosti
dobro hrvatsko šolo. Ker so Hrvatje skoro iz-
ključno katoliki, je bila pri njih katoliška šola
obeno tudi hrvatska šola. V teh šolah imajo
Hrvatje svojo šolsko avtonomijo, ki jim je do-
slej nihče ni krtil. Vsenemcem pa je taka šola
na poti, ker je hrvatska, a socialistom, ker
je verska. In tako so se lepo našli skupaj in
se že trikrat s svojim predlogom prodrli. —
Praktičnega uspeha pa tak sklep doslej še ni
imel, ker so vlada in Gradiščanje znali izvr-
šitev preprečiti. — Kako dolgo bo to mogoče
zavlačati, je seveda odprto vprašanje. Hrvat-
je se močno protivijo na'ani, da bi izgubili
svojo šolsko avtonomijo in bi morali poslej
trpeti državno šolo v poslopih, ki so jih sami
zgradili in vzdrževali nekatera desetletja. V
državni šoli vidijo z vso pravico resno nevar-
nost za hrvatsko šolo, kar so jim dokazali ne-
kateri slučaj, ko so občine privolile v spre-
membo konfesionalne v državno šolo.

Z enako večino je bil sprejet poziv vladi,
da ne priznava akademskih naslovov, podelje-
nih na zasebnih zavodih, posebno na filozof-
skem zavodu teološke fakultete v Solnogradu.

Nj. Vel. kralj prevzel protektorat nad izletom jugoslovanskih Orlov v Prago

Zastopstvo Orlovske zveze pri kralju - Kraljevski pozdrav Orlom in Orlicam

Belgrad, 25. januarja. (Tel. »Slov.«) Da-
nes je Nj. Vel. kralj sprejel zastopstvo Jugo-
slovanske orlovske zveze dr. Zitka, dr. Ba-
saja in dr. Križana. Deputacija je prosila Nj.
Vel. kralja, da bi prevzel protektorat nad
udeležbo jugoslovanskih Orlov na svetovaelav-
skih dneih v Pragi. Nj. Vel. kralj je blagovollil
prevzeti ta protektorat. V razgovoru z zastop-
niki Jugoslovanske orlovske zveze se je vla-
dar podrobno zanimal za orlovsko organiza-
cijo in njene mednarodne zveze in uspehe ter
njeno delo. Zanimal se je tudi za orlovsko
priprave za svetovaelavske svečanosti, zlasti
za število prijavljenih udeležencev. Zastop-

niki so pri tej priliki sporočili Nj. Vel. kralju,
da se bo 1931 v Ljubljani vršil slovenski
orlovski tabor z mednarodnimi tekmami. Ob
slovesu je Nj. Vel. kralj želel orlovski orga-
nizaciji lepe uspehe pri delu in naročil za-
stopnikom, naj sporoče pozdrave Orlom in
Orlicam.

Kraljevič Tomislav protektor Jug. Matice

Belgrad, 25. januarja. (Tel. »Slov.«) Ju-
goslovanska matica je dobila protektorat Nj.
Vis. kraljeviča Tomislava.

Stališče jugoslovanskih škofov

Konkordat bodi sklenjen na novi podlagi - Izenačenje koledarja
bo izvedeno

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) O pogaja-
njih jugoslovanskih škofov z ministrom za ve-
re smo naknadno zvedeli, da je dr. Alau-
povič na stališču, da naj bi se kot podlaga
za nova pogajanja z Vatikanom radi sklenitve
konkordata služil srbski konkordat iz l. 1914.
Jugoslovanski škofoje pa so se postavili na sta-
lišče, da se morajo za pogajanja vzeti povsem
novi temelji, in sicer radi tega, ker je bilo
prej v Srbiji, ko se je sklepal konkordat, le
nekaj stotin katoličanov, danes pa jih je v Ju-
goslaviji več milijonov in v odstotkih le malo

zaostajajo za pravoslavni.

Kar se tiče izenačenja koledarja, smo zve-
deli iz dr. Alaupovičeve bližine, da je mini-
ster, zlasti na pritisk gospodarskih krogov, na
stališču, da se mora koledar čimprej izena-
čiti, četudi bi pravoslavni cerkveni krogi te-
mu nasprotovali. Nadalje smo zvedeli, da se je
minister Alaupovič postavil na stališče, da se,
ker mora država varčevati, ukinejo kapitelj,
kjer ni škofije. Na Hrvatskem in v Slavoniji
je več takih kapiteljov, v Sloveniji pa pride v
poštev le kolegialni kapitelj v Novem mestu.

Trgovska pogodba s Francijo in posojilo Poljedelski minister odpotoval v Pariz - Pripravljalna dela za najetje inozemskega posojila

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Zvečer je
odpotoval trgovski minister dr. Zelimir Ma-
žuranič v Pariz. Ob priliki odhoda na podpis
trgovinske pogodbe s Francijo je dal izjavo:

»Danes se odpeljem v Pariz, da podpišem
trgovinsko pogodbo s Francijo. Srečen sem,
da je ravno mene doletela čast, da v imenu
naše vlade in pooblaščen od Nj. V. kralja pod-
pišem nov dokument prijateljstva med Franci-
jo in našo državo. Naravno je, da se bom v
Parizu razgovarjal tudi o drugih stvareh, ki
se tičejo mojega resora. Vesti, da bom potoval
tudi v London, niso resnične. Te namere ni
bilo.«

Radi vesti, da pri njegovem potovanju ne
gre samo za pot v Pariz, ampak tudi v London
in da se dela na pripravih za najetje novega
posojila, so se časnikarji obrnili na ministra

Mažuraniča, ki jim je dal sledeče uradno obve-
stilo:

»Z ozirom na vest o namenu dr. Mažura-
niča, ministra za trgovino, v Pariz, smo se
obrnili na finančnega ministra dr. Sverljugo,
ki je bil tako ljubezniv in dal sledeče obvestilo:
»Glasovi, ki so prišli v naš inozemski tisk,
kot da je potovanje ministra dr. Mažuraniča
v zvezi s pogajanjem za najetje novega državnega
posojila, niso resnične. Minister dr. Mažuranič
potuje samo v Pariz in samo zato, da podpiše
trgovinsko pogodbo s Francijo. Pogajanja za
najetje posojila zasedaj še niso aktualna. Do-
dati moramo, da ta čas niso potrebna, ker so
za vs redne potrebe nujna pokrita že zago-
tvljena. Priprave, ki so za pogajanja o na-
jetju posojila potrebne, so v polnem teku. Zato
je nujno, da se tudi dokončajo in da se v da-
nem trenutku začne s pogajanjem.«

Intenzivno zakonodajno delo

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) V pravo-
sodnem ministru so izdelali načrt kazenske-
ga zakonika. Čujemo, da se bo ta zakon v
najkrajšem času razglasil. Nato bo komisija
kmalu izdelala zakon o kazenskem pravdnem
postopanju. V pravosodnem ministru je iz-
delan zakon o poslovnem redu v državnem
svetu in o upravnih sodiščih. Državni svet za-
stopa predsednik, v njegovi odsotnosti pa po-
dpredsednik. V državnem svetu se je ukinilo
ustmeno postopanje, ker je preobremenjen in
ker smatra pravosodni ministru, da se bo
moglo delo na podlagi pismenega postopanja
hitrejši vršiti. Na prihodnji seji Društva jugo-

— S tem je bil v Avstriji, kjer vlada dr. Seipel,
v parlamentu sprejet v enem tednu že tretji
decloa svobodnomislne sklepe, dijametralno na-
sproten z glavnimi načeli vladajoče stranke.

Marsikje bi pomenilo to vladno krizo. Te-
ga pa tu ne bo, kajti krize ne marajo niti vse-
nemci, ki so tak položaj zakrivali. Ako bi pri-
šlo do novih volitev in bi jih Seipel ne hotel
več v zvezo, tedaj bi morali nastopiti samostoj-
no, kar bi značilo za nje politično smrt, ki jo
že davno zaslužijo. Mnogi krogi so Seiplu že
zadnjič zamerjali, da jih ni prepustil neizogib-
ni usodi.

Položaj Seiplove vlade torej ni rožnat.
Samo dva mandata ima v svoji stranki več
nego socialisti, zato je navezan na vsenemce
in landbundovce, ki so pa vse drugo prej nego

slovanskih inženjerjev in tehnikov v Zagrebu
se bo sestavilo končno veljavno besedilo stav-
benega zakona.

»Obzor« proti »Jutra«

Zagreb, 25. jan. (Tel. »Slov.«) »Obzor«
razpravlja v uvodniku o razpustu vseh strank
in pravi, da se je s tem pokazalo, da se je
enako postopalo nasproti vsem državljanom v
državi ter da so bile prazne nade ljubljanskega
»Jutra«, ki se je nekako po tistem veselilo raz-
pusta hrvatskih in slovenskih strank, nadejajoč
se, da se bo njihova stranka na račun razpu-
ščenih strank razširila. Prav tako je bila zlob-
na vest ljubljanskega »Jutra«, da se bodo raz-
pustila hrvatska in slovenska kulturna in do-
brodelna društva.

prijetni zavezniki. Položaj socialistov se ni
prav nič poslabšal kljub usodepolnim pogreš-
kom, zlasti s 15. julijem predlanskega leta,
ko so požgali justično palačo. Dr. Seipel jih
je zopet učvrstil v glavnem z nespretnim ma-
nevriranjem v vprašanju zaštite najemnikov.
Na tisoče je volivcev, ki bi bili vsled strahot
15. julija definitivno obrnili socialistom hrbet,
pa so se vsled nevarnosti, da jih gospodarji ne
postavijo na cesto, zopet strnili okrog svojih
varuhov-socialistov. Varna streha nad glavo
jim je več nego vse deklaracije o socialistični
nevarnosti v vsem družabnem življenju. — Če
bi Seipel ne imel nad seboj hišnih gospodar-
jev, zlasti njihovega glavnega matadorja Pi-
storja, ki je poslanec landbunda, bi bila nje-
gova pozicija bolj trdna in bolj varna. A. G.

Okrožnica kmet. ministra

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Kmetijski
minister Frangeš je danes izdal na vse urad-
ništvo ta-le proglas:

»S kraljevim manifestom se nam je nalo-
žilo, da nadomestimo nezadovoljivo upravo v
državi z boljšo in primernejšo. To pa se more
doseči samo na ta način, da vsak uradnik v
službi državne uprave pravilno pojmuje vse
težko odgovornost svojega poklica nasproti
državi in ljudstvu. Vsi organi državne uprave
se morajo zavedati, da so radi ljudstva in da
ga morajo podpirati in mu svečevati ter mu
biti najljubeznivejši prijatelji, posebno pa
organi tega ministrstva, ki vrši strokovno
službo.«

Minister nadalje nasteva splošne zahteve,
ki jih stavlja na uradništvo ter odreja:

»Vsi uradniki morajo zaupano jim službo
vršiti kar najvestneje in najmarljivše. Pri
tem se morajo držati obstoječih zakonov in
naredb. Pred očmi morajo imeti samo inte-
rese države in službe, v svoji službi morajo
služiti ljudstvu. V zasebnem življenju morajo
hraniti dostojanstvenost in ugled uradniškega
stanu ter si pridobiti spoštovanje in ljubezen
ljudstva. Predstojnikom se nalaga, da naj-
strožje nadzirajo delo in obnašanje podreje-
nih uslužbencev in uradnikov ter da minist-
stvu sporoče vsak slučaj nevestnega dela in
slabega obnašanja. Vsak tak uradnik se bo
poklicel na odgovor, se bo kaznoval, po po-
trebi pa tudi odpustil iz državne službe.«

Minister prepoveduje kvaranje, pijane-
vanje, z eno besedo, obnašanje, ki je kvar
ugledu državnih uradnikov.

Okoli novega lovskega zakona

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Novi načrt
lovskega zakona ima za podlago bivši načrt
obeh Slovencev, inspektorja Koprivnika in ob-
lastnega referenta Sivica. Včeraj popoldne so
lovska društva ta načrt spopolnila. Danes pa
ga je Zorčić odnesel v Zagreb, da mu tam
dajo končno veljavno besedilo. Načrtu tvori
podlago stališče, da tam, kjer je zakupni si-
stem, ta ostane, kjer pa je državni regalni si-
stem, se pa da občinam na prosto, da z večino
glasov uvedejo zakupni sistem. Če bodo za-
čele srbske in bosanske občine dobivati do-
hodke od lova, se bodo brez dvoma toplo za-
vezle za fakultativni sistem. Na drugi strani
pa tudi srbski in bosanski lovci uvidevajo, da
je samo pri zakupnem sistemu mogoče siste-
matično gojiti divjačino. Zveza zemljoradni-
ških zadrug je bila o lovskega zakonu že za-
slišana. Zaslišale pa se bodo tudi tiste orga-
nizacije, ki se za lov zanimajo, zlasti zastop-
niki našega kmetijskega prebivalstva. Čujemo,
da bo zakon samo okvir, ostalo pa se bo pre-
pustilo samoupravam. Zbrcovanje lovcev v
Belgradu je imelo zlasti ta namen, da se po-
ravna nesoglasja med lovci samimi.

Deputacija žel. uradnikov pri dr. Korošču

Belgrad, 25. jan. Zastopniki Društva že-
lezniških uradnikov I. in II. kategorije so bili
pri prometnem ministru dr. Korošču. Pred-
ložili so mu želje in zahteve osebja, ki je
organizirano v društvu, zlasti radi tega, ker
se pripravljajo nov zakon o prometnem osebju
in o socialnem položaju železniškega uradni-
štva sploh. Minister je obljubil svojo pomoč
in naročil delegaciji, da mu podrobno izdelane
zahteve predloži pismeno.

Iz prosvetnega ministrstva

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Novi šoli
se ustanovijo v Domu in v Zgornji dolini pri
Tržiču. Dvorazrednica v Mekinjah pri Kamni-
ku se spremeni v trirazrednico. Trirazrednica
v St. Jurju, okraj Murska Sobota, se razširi v
štirirazrednico. Na ljudski šoli v Cezan, evcih
pri Ljutomeru se otvori nov razred.

Stalnost v ljudskošolski službi se je pri-
znala tistim učiteljem, ki so napravili prečko
jesen praktični izpit in prosili za stalnost.
Podpisanih je večje število prošenj. Nadalje je
podpisan odlok o napredovanju številnega uč-
telstva v Sloveniji v pomožni skupini. Za na-
stavljanje novih učiteljev kredit še ni do-
voljen.

Nova kraljevska beseda kralja Aleksandra

(Iz včerajšnje druge izdaje.)

Londonška agencija Reuter je poslala v Beograd svojega posebnega dopisnika Fergusona, ki je bil sprejet od Nj. V. kralja v avdienco dne 23. t. m. O tej avdijenci poroča Reuterju g. Ferguson med drugim:

»Zdi se, da je v inozemstvu vedno obstojala neka sumnja glede vprašanja, kdo je pravi diktator. Postavilo se je vprašanje, ali more biti ta mladi kralj zares avtokrat, ki ima v svojih rokah usodo 14 milijonov duš. Ali ni morda kaka temna oseba za kulisami, ki razpolaga z dejansko oblastjo? Radi tega vprašanja, sem izrazil željo, da bi me Nj. V. kralj sprejel. Kljub temu, da ne daje izjav, je napravil izjemo, ko je zvedel, da sem prebil 18 mesecev na solunski fronti med svetovno vojno.

Peljali so me v kraljevo sobo. Nj. V. kralj je sedel za svojo delovno mizo na drugi strani sobe, ki je zelo okusno opremljena. Po stenah so slike. Ob stenah je knjižnica. Ko sem se ob vstopu priklonil, je Nj. V. kralj vstal in prišel k meni. Krepko mi je stisnil roko in me pozval, da sedem v fotelji. Razgovarjala sva se francosko, čeprav kralj govori angleško. Njegov starejši sin Peter, ki je star 5 in pol leta, dovršeno govori angleško, za kar se ima zahvaliti angleški guvernanti. Angleščina je materni jezik Nj. V. kraljice Marije.

»Stavite iskreno in odkrito,« je rekel Nj. V. kralj, »vsa tista vprašanja, ki Vas zanimajo.« Spregovorila sva nekoliko besed, ki so se tikale velike vojne na solunski fronti, nakar mi je Nj. V. kralj rekel:

»Odgovoril Vam bom iskreno, kolikor bom mogel.

Vladar mi je govoril, ne da bi se ustavljal in brez gest. Skoro celo uro je Nj. V. kralj blagovolil pojasnjevati položaj. Odgovarjal mi je na moja vprašanja, očitno željan, da zastopnik angleškega tiska izve resnico, vso resnico in edino resnico.

Nj. Vel. kralj mi je dejal, da je poskušal, zogniti se dejanskemu sklepu, ki ga je pozneje napravil da pa na koncu koncev ni bilo nobenega drugega izhoda. Preteklo leto, ko so nesloge privedle do ene tistih kriz kabineta, kakor so se v vsej mučnosti ponavljale vsako periodo, je konzultiral ministre in strankine šefe, kakor jih je konzultiral v teku sedanje krize. Takrat mu je Stjepan Radić, ki je bil v opoziciji svetoval, da napravi konec strankarski borbi in da imenuje kabinet, ki bi mu načeloval častnik. Takrat je Stjepan Radić imenoval sedanjega predsednika vlade in dodal, da so se Hrvati, ki so splošno z nezaupanjem gledali na tako rešitev radi izkušnje iz preteklosti z avstrijsko vojsko, vendar prepričali, da je srbska vojska nekaj popolnoma drugega. Prišel je do prepričanja, da je silna narodna vojska. Gosp. Pribičević mi je svetoval isto.

»Na koga naj bi se obrnil,« je rekel Nj. Vel. kralj, »da bi našel nevtralne ministre? Vsi so pripadali strankam, ali pa so bili zaposleni s posli, ki so pripadali strankam. Radi tega mi je bila misel na takega častnika, ki bi se vmešaval v politiko, neprijetna. Vedno sem se uporno prizadeval, da bi se vojska s politiko ne okužila, ker je to za njo usodno. V preteklosti se je ena izmed najtežjih mojih borb tičala ravno tega vprašanja, namreč vprašanja imenovanja civilne osebe za vojnega ministra. Bal sem se, da bi takšno imenovanje zaneslo v vojsko tisto stanje, ki je nastalo v drugih resorih, in da bi dovedli do tega, da bi se razdiralni vpliv razširil tudi na vojsko. Opozoril sem ministre, da bi bilo kompromitiranje vojske baš nasprotno njihovim interesom, in držal sem se čvrsto. Ponosen sem na svojo vojsko, ki je popolnoma zdrava.« Poznalo se je, da je bilo srce Nj. Vel. kralja vzhiceno ob misli na njegove sijajne čete.

»Medtem je postal položaj še bolj zapleten,« je nadaljeval Nj. Vel. kralj, »posebno po nesrečnem dogodku 20. junija 1928. Prepričal sem se, da ni nobene druge poti. Za svoj korak sem prevzel nase polno odgovornost. Dne 6. januarja sem pozval ministre v svoj kabinet in prebral sem jim proglas, ki ga prej noben od njih ni videl. Rekel sem jim: Citajte in dobro pomnite moje besede, ker izražajo moje najiskrenejšje namere. Ako se Vam ne dopadejo, kaj morem? Toda jaz sprejemam na svoja ramena vso odgovornost za svoj korak, ki ga mišlim nadaljevati do popolnega uspeha.«

»Koliko časa bo treba za to, je vprašanje, na katerega je najtežje odgovoriti. Tega ne morem reči. Nočem poskušati prorokovati. Želim se vrniti k normalnemu življenju, čim bodo to dela na preureditvi omogočila. Predvsem pa se hočem osvoboditi elementov brez vrednosti, ki znajo delati samo kot mašina. Svojo hišo, ki smo jo s tolikimi žrtvami zgradili, moram privedi v red in napraviti konec tistim strankam, ki jim je bila glavna misel ta, da so širile neslogo in večale razlike med našim ljudstvom, ki je v resnici enega srca in ene duše. Nobene stvarne razlike ni glede narodnih čustev med Hrvati, Srbi in Slovenci. Vsi izhajajo iz ene rodbe. O kakih separatističnih čustvih ni sleda.«

Na vprašanje, ali vsebuje razvoj jugoslovanske enotnosti uničenje individualnosti tistih elementov, ki tvorijo enotnost, je Nj. Vel. kralj dejal:

»Ne! Kakor Vas tudi dejstvo, da ste Britanec, ne dela manj Angleža ali Škota, Hrvati

Amerika se oborožuje

New York, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Senat je danes pričel z razpravo o predlogu, da se zgradi v teku treh let 15 križark ter velika ladja za letala. — Senator Borah je zahteval, da se črta dostavek, da se zgrade te križarke v treh letih, da bi se mogla vlada poprej še posvetovati z drugimi državami. Predlaga, naj Hoover po želji senata skliče mednarodno konferenco še pred razorožitveno konferenco, ki se ima vršiti l. 1931. Ta mednarodna konferenca naj razpravlja o svobodi morja, o pravicah nevtralne plovbe, o kodifikaciji pomorskih zakonov in o definiciji pojmov morske kontrabande, blokade itd. Od uspeha te konferenca bo odvisno, ali bodo zaupale Združene države varstvo svoje trgovine mednarodnim pogodbam ali pa mogočnemu brodogojstvu. Borah je

ostro napadel Angleže, češ da zlorabljajo pravo, da tudi v vojnem času uporabljajo morje brez vsake omejitve, razen seveda, da ne smejo pristati njih ladje v fizično blokiranih pristaniščih in ne smejo uganjati tihotapstva z municijo. Trdil je, da je v zadnji vojni proglasila Anglija skoro vsako trgovsko blago za tihotapstvo. Dasi je minulo že deset let od svetovne vojne, so velike mednarodne morske ceste še vedno brez zakonitega varstva. Naloga Združenih držav je, da zopet upostavi svobodo morja. Če bi se Anglija branila, bi morale zgraditi Združene države tako brodogojstvo, da bi ne bilo samo večje kot angleško brodogojstvo, ampak tudi večje kot vsaka kombinacija tujega brodogojstva.

Pretirane zahteve Grkov

Atene, 25. jan. (Tel. »Slov.«) List Ethnos izve iz Beograda, da je prišla komisija strokovnjakov za pogajanja z Grško in Jugoslavijo do zaključka, da je le malo upanja, da bi se mogla pogajanja v bližnji bodočnosti zadovoljivo končati. Jugoslovanski zastopniki trdijo, da so protipredlogi, ki jih stavi Grška, pretirani, in da Grki zahtevajo sedaj mnogo več, kakor so prvotno zahtevali.

Bethlen za revizijo mirovnihih pogodb

Budimpešta, 25. jan. V parlamentu se je vršila razprava o stroških za vzdrževanje armade. Več poslancev je naglašalo, da zahteva vzdrževanje najemniške vojske preveč izdatkov. Radi tega naj uvede vlada na pristojnem mestu korake, da se revidirajo določbe glede madjarske armade v mirovnihih pogodbah. Ministrski predsednik Bethlen je izjavil, da vlada vsakakor smatra za svojo dolžnost, da dela za revizijo mirovnihih pogodb. Toda treba je čakati primerne časa. Položaj se ni dozoril in če bi že sedaj storila vlada kake tozadevne korake, bi se s tem samo škodovalo stvari revizije same. Revizija mirovnihih pogodb bo postala takrat aktualna, kadar bo javno mnenje vsega sveta v tem soglašalo, da ne bodo vse razorožitvene konference, ki se ponavljajo leto za letom privedle do nobenega uspeha, ker se nekatere države nočejo ali ne morejo razorožiti. Treba se bo tudi poprej tozadevno sporazumeti z Nemčijo, Avstrijo in Bolgarsko, ki se nahajajo v sličnem položaju.

Borba za koledar

Bukarešt, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Sveti sinod rumunske cerkve je imel viharno sejo, na kateri se je posvetoval o datumu kdaj naj bodo velikonočni prazniki. Po novem koledarju so tudi pravoslavni velikonočni prazniki določeni na isti dan, kakor katoliški, tako da bi bila letos pravoslavna in katoliška Velika noč dne 31. marca. Temu pa se protivi prebivalstvo in nekatere škofje Besarabije in Severne Moldavije. Vendar pa je bila večina v Sv. Sinodu za novi koledar. Škofom v opoziciji se je namignilo, da lahko demisionirajo. Končno pa so vsi škofje podpisali izjavo, da naj se praznuje Velika noč po novem koledarju.

Proti uzurpatorju

London, 25. jan. (Tel. »Slov.«) (Daily Express) poroča, da je kraljica Suraja porodila v preganstvu dečka. Proti uzurpatorju Bakij Saquao vlada med narodom veliko nezadovoljstvo zaradi njegove preteklosti. Pravijo, da je čisto navaden ropar, in vse province čakajo s svojimi voditelji in svojimi armadami samo pomladi, ko skopni sneg, da bodo korakale proti Kabulu in zopet posadile na prestol kakega člana kraljeve rodbe.

Razmišljanja eks-cesarja

Pariz, 25. jan. (Tel. »Slov.«) »Journal« prinaša interview mlade Francozinje s cesarjem Viljemom. Francozinjo je stalo dosti truda, da je bila sprejeta od eks-cesarja. Rekla mu je, da je njen poklic obiskovati slavne može. Viljem pa je skromno pripomnil: »Jaz sem samo še star mož, ki želi preživeti poslednje dneve svojega življenja v miru.« S politiko, da se ne bavi več. Zanima ga Nemčija, ker žive tam njegovi bratje. Zaupa v državo, da bo prej ali slej popravila svojo zmožnost. Na vprašanje ali sodi cesar, da bo še kdaj vojna, je odgovoril Viljem: »Vojna je zakon življenja narodov, proti kateremu more pomagati le božja moč.«

bodo nadalje Hrvati, Srbi Srbi, Slovenci Slovenci. Vsi pa bodo ponosni, da so Jugoslovani.

Govorč o odnosih do tujine, je kralj tehtal svoje besede. Delajoč aluzije na obnašanje nekaterih tujih držav, je Nj. V. kralj dodal:

»V svoji ljubezni do miru smo iskreni. Zvesto želimo spoštovati pogodbe in se izogniti vsakemu izzivanju. Vojska je nesreča ne samo nacionalno, ampak tudi mednarodno. Vse naše stranke, kakor so že razcepljene v notranjih vprašanjih, so soglasne v duhu miru, ki mora biti od njega prežeta naša politika. Naša edina želja je, da stopamo po poti miru.«

Krvav zahluček kongresa makedonstvujušćih

V nedeljo se je pričel v Sofiji kongres makedonskih bratstev, ki naj bi po želji in vnetem prizadevanju bolgarske vlade dokazal, da vlada med makedonstvujušćimi zopet popolno soglasje. Ta želja bolgarskih nacionalistov pa se ni uresničila in je nasprotno dokazal kongres, da vlada med pristaši Vanče Mihajlova in med protogeristi nepremostljivo nasprotje. Vendar pa sta prva dva dneva še minila v miru, tretji dan pa so udarila z vso silo na dan za kratek čas udušena nasprotja. Zgodilo se je to ob govoru narodnega poslanca in zastopnika ohridskega bratstva Angela Uzunova. Uzunov je bil najprej učitelj, nato pa je dokončal juridično fakulteto in postal sodnik okrožnega sodišča v Custendilu. Bil je tu tudi glavni zaupnik vlade, ki je njemu pošiljala orožje in denar za komitske čete. Uzunov je bil vedno odločen pristaš Protogerova in je postal zlasti strasten nasprotnik Vanče Mihajlova po umoru Nauma Bjelova. V svojem govoru na kongresu je zaradi tega umora tudi vehementno napadel Mihajlova, kar je vzbudilo vihar ogorčenja. Okoli Uzunova so se zbrali protogeristi in z napetimi revolverji preprečili, da niso pristaši Vančeva takoj krvavo obračunali z Uzunovim. Da bi preprečili krvoprelitje, je predsednik kongresa vzel Uzunovu besedo. Nato je dobil besedo bivši urednik »Makedonije« Kulišev, ki je enako ostro napadel Vančeva. Posledica tega je bila, da sta morala Kulišev in Uzunov s kongresa pobegniti. Nato je kongres izglasoval zaupnico sedanjemu vodstvu. Pozornost je vzbudilo, da se je velik del delegatov glasovanja odtegnil. Po kongresu je bila pripravljena od strani večine Uzunovu in Kuliševu zaseda, a se napad ni posrečil. Ko pa se je okoli ene ure ponoči vračal protogerist Nikola Dinev-Grislev domov, je bil v ulici Marije Luize izvršen nanj atentat. Dinev je bil ranjen v noge in je svoje napadalce spoznal. Bila sta to Marin Vanšev in Gešo Pop-Janjev, ki je znan atentator in ki je bil svoje dni tudi poslan v Prago, da ubije bivšega ministra Obova. S tem krvavim atentatom je bil zaključen kongres makedonstvujušćih in brez vsakega dvoma je, da bodo v kratkem sledili drugi atentati. Sloga v vrstah makedonstvujušćih je menda propadla za vedno.

Belgrajske vesti

Nj. Vel. Kralj je sprejel v avdienco dr. Drinkoviča ter mostarskega škofa Mišiča ter delegata zdravniške delegacije iz Zagreba.

Seja ministrskega sveta se je vršila danes na Topčideru v »Gardijskem domu«. Pričela se je ob pol 6 zvečer. V glavnem se je bavila s proračunom.

Finančni minister je podpisal pravilnik o tranzitnem skladišču v Solunu.

Prosvetni minister Božidar Maksimović bo zamenjal, kakor čujemo, svoj resor z drugim. Med njegovimi nasledniki je najresnejši kandidat za ministra prosvete dr. Ninko Perić.

Ker so se nekatere organizacije razvadile, da so za vsako stvar pošiljale v Beograd osebe deputacije, so mnogi ministri izdali okrožnice oziroma napolili dotične organizacije, naj svoje predloge pošiljajo odslej pismeno.

Ukinilo se bo osem poštinih uradov. Predvsem pridejo v poštev sezone pošte. Slovenija s tem ni prizadeta.

»Vojni liste objavlja več ukazov, s katerimi se prevajajo častniki v aktivno službo.

Zagreb, 25. januarja. (Tel. »Slov.«) Zagrebška policija je prejela iz Beograda nalog, da razpusti vse politične stranke. Danes so bile razpuščene vse tiste stranke, ki so še obstajale: RS, DS, SDS in JSS.

Nj. Vel. kralj, ki je za časa razgovora govoril iskreno in odkrito, je še dodal:

»Sami izvršite anketo o čuvstvu ljudstva. Pojdite povsod in prepričajte se o pravem razpoloženju ljudstva.«

Ker sem se uveril, da nimam nobenega vprašanja več, ki bi mu ga stavil, je Nj. Vel. kralj dovolil, da odidem. V teku enournega razgovora sem se prepričal, da ta prividni mir zakriva mogočen značaj in voljo, da doseže svoj cilj, ki je ne bi moglo ničesar kreniti z njene poti. Ta cilj je: enotnost njegove kraljevine in sreča njegovega ljudstva.

Hitro je prišla resnica na dan

Dne 23. januarja smo napisali v »Slovenec« to-le: »Kakor hitro je kralj v svojem manfestu izjavil, da je prišel čas, ko med narodom in vladarjem ne more in ne sme biti več posredovalca, je bilo jasno, da so politične stranke v naši državi zaenkrat doigrale svojo vlogo. Vse politične stranke v Jugoslaviji brez izjeme so osnovane na demokraciji in parlamentarizmu; ker se je ta za gotovo dobo ukinil, je vsem demokracičnim strankam zmanjkalo njihovega temelja. Zato je njihov razpust neizogibna posledica, potekajoča iz novega položaja kot takega...«

»Jutro« reagira

dan kesneje, ko je bila razpuščena samo še SLS in ne tudi SDS, tako-le:

»Mislimo, da je napačno, ako se poskuša, kakor je to storilo do sedanjega glasila SLS v svojem komentarju prikrivati pravo stanje stvari. SLS ni bila razpuščena, ker je vsem demokracičnim strankam zmanjkalo njihovega temelja, temveč je razpuščena iz razlogov, ki jih navaja bivši njen predsednik (kar je mimogrede povedano le »Jutrova« fantazija. Op. ured.)

Samo 24 ur kasneje

pa je moralo »Jutro« po razpustu SDS gladko ponoviti naša izvajanja. In to je tudi storilo, ko piše v svojem včerajšnjem uvodniku: »Današnji red je osnovan na suspenziji ustave. Vse v državi obstoječe stranke pa imajo svoje programe osnovane baš na principih parlamentarizma in demokracije ter se nahajajo torej v praktičnem nasprotju z današnjim stanjem v državi.« Vsled tega je tudi vlada razpustila vse stranke, kar je storila tem lažje, ker so stranke predložile svoje stare nespremenjene programe. Argumentacije »Jutra« ni torej držala niti 24 ur in »Jutro« je moralo hočeš nočeš lepo priznati naša izvajanja kot pravilna.

Prezgodnje veselje.

Silno veselje je vladalo v vrstah bivšega SDS, ko se je izvedelo za razpust SLS. Vse polno načrtov so kovali gospodje in pridno sporočali s prozornim namenom, katere kulturne in gospodarske organizacije so vse pod uplivom bivših pristašev SLS. S posebnim zanosom pa so govorili, da je sedaj članstvo pri SLS kaznivo, ker je ta stranka prepovedana.

Ni pa minilo 24 ur, in postalo je kaznivo tudi članstvo pri SDS in ni minilo 24 ur, ko je bilo oficijelno razglašeno, da kulturne in gospodarske organizacije ostanejo. Vse veselje je šlo po vodi in celo od poizkušanih denuncijacij in provokacij ni ostalo nič drugega, ko grad smrad. Zaključek v stilu, bi dejali.

Redukcije o graubenem ministrstvu

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Minister za javna dela je izdal tole obvestilo:

»V resoru ministrstva za javna dela se je izvršila redukcija nepotrebnega osebja, in sicer v ministrstvu v Beogradu, kakor tudi pri vseh ravateljstvih in odsekih. Reducirana sta dva upravna uradnika, 82 zvanikičkov, 35 cestnih nadzornikov, 202 cestarja (putarja)-sluge, dva strokovna uradnika, skupno 323 nameščenec. Od teh je bilo 306 dnevničarjev. Od 2846 uradnikov, kolikor jih ima to ministrstvo, znaša to 11,35%. Z izvršeno redukcijo bo država prihranila 3.580.848 Din.«

Naknadni krediti prosvetnemu ministru

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Obljubljeni so naknadni krediti za nova učiteljska mesta, za honorarne ure in veroučitelje. Ministrski svet je na zahtevo prosvetnega ministrstva te naknadne kredite odobril. Gre za skupno vsoto 12.000.000 Din. Za to stvar je šlo že pod Grolovim ministrom. Pod ministrom Maksimovićem pa se je vprašanje znova pokrenilo. Zvedeli smo, da je na naknadne kredite pristal tudi finančni minister.

Razpust vseh odborov razpušćenih strank

Split, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Danes so bile razpuščeni krajevi in okrožni odbori NRS, DS, SDS in zemljoradnikov. Prav tako je bila razpuščena stranka »Zenskega pokreta«. Prostori teh organizacij so se zapečatili, imovina in arhivi pa so se shranili na velikem županstvu.

Imenovanja v gozdarskem ministru

Belgrad, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Gozdarski minister je imenoval za zastopnika sarajevskega gozdarskega ravatelja ing. Miljuša. Do sedanjih zastopnik ing. Vojko Koprivnik je poklican na svoje mesto v oddelek za lovstvo in oddelek za Slovenijo.

Zagrebske vesti

Zagreb, 25. januarja. (Tel. »Slov.«) Zagrebška policija je od bjelovarske policije prejela tiralico za bivšim poštinih uradnikom Ivanom Salopekom. Novembra je nastopil dopust, pozneje pa se ni več vrnil v službo. Pri pregledovanju knjig so ugotovili, da je odnesel nad 70.000 Din.

Zagreb, 25. januarja (Tel. »Slov.«) Danes so se vrnili v Zagreb katoliški škofje, ki so se več dni mudili v Beogradu. Splitski škof Bonifacij bo več dni ostal v Zagrebu.

Socialna vprašanja

Velike plače

Povsod je dobili nekaj takozvanih »gospodarskih krogov«, ki tožijo, kako propada industrija radi socialnih dajatev delavskim socialnim ustanovam in radi previsokih delavskih plač. Tudi na Angleškem se dobe taki »gospodarski krogi«, ki bi rajši danes ko jutri ukiniteli delavsko zakonodajo in znižali delavske plače. Seveda tudi tam ne gre ta reč tako gladko. Na potu tem zahtevam niso le delavske organizacije, ampak tudi uradna Anglija sama.

Angleški ministrski predsednik Baldwin, voditelj konservativne stranke, je pred kratkim ostro obsodil vodilne ravnotele velikih družb ter jih imenoval parasite — zajedavce. Če je angleški premier, ki vedno pretehta vsak izraz, rabil tako ostro besedo, je imel za to svoj vzrok. Baldwin je grajal, da se mladi in sposobni Angleži rajši posvetijo poklicu gospodarskih voditeljev kakor javnemu delu. Gospodarski poklici so namreč neverjetno bogato plačani. Angleški generalni ravnatelj, upravni svetniki in drugi gospodarski možje so neprimerno bolje plačani, ko vsak še tako visok državni uradnik. Ravnatelj, čegar naloga je le ta, da je vsak mesec enkrat navože na kaki važni konferenci, dobi za to mesečno 500 funtov (blizu 140.000 Din). Nekemu angleškemu plemiču se je posrečilo, nabrati kar 50 takih mest. Zato pa ima od teh 50 »služb« čez 80 milijonov dinarjev letnega dohodka. Velika Angleška železniška družba ima 23 ravnateljev. Vsak od teh ima stalne letne plače po 25.000 funtov (ali vsak blizu 10.000.000 Din na leto). Če pomislimo, da ima angleški minister le 5000 funtov letne plače (to je še vedno čez 1 milijon 300.000 Din na leto), je jasno, da marsikak sposobni politik rajši preseda med gospodarske kroge. Zato mora že prej poleg lastne sposobnosti pridobiti primerne simpatije pri njih. Razumljivo je, če je Baldwin tako početje označil za parasitiko. Je pa to res socialno, ker niso te plače v nobenem razmerju z delom. Pač pa se te ogromne plače knjižijo med stroške podjetja. Ko je treba začetki štetiti, so na vrsti delavske plače in socialne dajatve. Tako pa ni le v Angliji.

Katoliško delavstvo Belgije

Katoliško demokratska delavska organizacija Belgije šteje 260.000 članov. Katoliške strokovne organizacije pa so 31. julija 1928 štejele 165.000 članov (11.000 več kot prejšnje leto). Deželna zveza katoliških delavskih ženskih gild je 31. julija štela 114.138 članic (38.126 več kot pred 2 leti); organizacija katoliške delavske mladine pa 32.000 članov (4000 več kot prej in 200 novih podružnic). Hranilnica katoliških delavcev je 1. 1927. imela 9 milijonov frankov vlog, lani pa že 15 milijonov. Njihova konsumna društva so 1. 1927. imela 303 prodajalnice in 50 milijonov frankov prometa, prvih 10 mesecev 1. 1928. pa 312 podružnic in 60 milijonov frankov prometa. Konsumna društva imajo 33 pekarij s 60.5 milijoni frankov letnega prometa. »Antwerpsche Volks-spaarkas« šteje 30.000 hranilcev s 36 milijoni vlog in z dnevnim prirastkom od 30.000 fr. — »Sparbank der Katholieke Arbeiders« šteje 10.000 varčevalcev s 16 milijoni frankov vlog in 17.000 fr. dnevnega prirastka.

Navajamo te številke, ki značijo gospodarsko moč in zavednost katoliškega delavstva Belgije. Zraven pa si mislimo, da smo pri nas še vendarle precej za Belgijci.

Onemoglostno zavarovanje v Franciji

Francija koraka na izpeljavi modernega socialnega zavarovanja med prvimi. V kratkem se uveljavi nov zakon o zavarovanju za slučaj onemoglosti. Na podlagi tega zakona se bo podelila pokojnina provizorično za 5 let. Po petih letih bo ponovno zdravniško preiskana, da se ugotovi, ako še obstaja onemoglost. V pozitivnem slučaju se podeli pokojnina za nadaljnjih pet let. Po petih letih je ponovna preiskava. Šele po preteku desetih let more računati na stalno pokojnino.

Ako se odda onemogli v bolnico, se zmanjša pokojnina za ¼, ako mora skrbeti zavarovanec za otroke, odnosno za družino, za polovico pa, ako je neoženjen, odnosno brez družinskih članov, za katere naj bi skrbel.

Socialno zavarovanje v Nemčiji

Glasom mesečnega poročila nemških bolniških blagajni je bilo koncem meseca januarja 1928 zavarovanih v Nemčiji 18.124.521 oseb, zavarovancev za slučaj brezposelnosti je pa bilo 16.402.250.

Število zavarovancev za slučaj brezposelnosti je manjše radi tega, ker niso nekateri poljedelski in gozdni delavci podvrženi temu zavarovanju. In sicer so oproščeni kočarji in najemniki, ki so nad polovico leta zaposleni na svojem posestvu.

Istotako ne spadajo pod zavarovanje za slučaj brezposelnosti namesčenci s pogodbo, da se jim odpove služba proti 6 mesečni odpovedi. Pod ta določila spadajo tudi vajenci z dveletno pogodbo in uslužbeni na ladjah in v lukah, kojih dohodki znašajo letno nad 6000 mark.

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 26. januarja. Polikarp, Marija, Alberik, Pavla. — Jutri: Janez Zlatoust.

Osebnosti

★ Knezoškofo ljubljanski g. dr. A. Jeglič se je z včerajšnjim jutranjim brzovlakom vrnil iz Belgrada. G. knezoškofo je bival več dni v naši prestolici, kjer je kot član ožjega odbora jugoslovanskega episkopata v zadevah katoliške cerkve z drugimi škofi bil sprejet v avdienci od kralja in se posvetoval tudi s posameznimi ministri.

★ Smrtna kosa. V Srem. Kamenici je umrl orožniški narednik I. razreda Franc Simčič, učitelj na orožniški podoficirski šoli. Pokojnik je bil blaga duša, priljubljen pri svojih predstojnikih in tovariših a spoštovan od svojih učencev in prebivalstva, kar je najbolje pokazal veličasten pogreb. Na zadnji poti ga je spremljal celokupni oficirski zbor, tovariši, do 300 gojencev in veliko število prebivalstva. Pri sprevedu je igrala vojaška godba iz Petrovaradina, a pevski zbor gojencev orožniške šole mu je pred hišo žalosti in ob odprtem grobu zapel ganljivi žalostinki.

★ Iz politične službe. Politično-upravni uradnik Milan Makar je premeščen od okrajnega glavarstva desni breg k okrajnemu glavarstvu Maribor levi breg. Na njegovo mesto pride dr. Ivan Vrečar od okrajnega glavarstva Maribor levi breg.

★ Novi člani strokovnega sveta pri vrhovni upravi. Ministrski predsednik general Živkovič je imenoval za člane strokovnega sveta pri vrhovni državni upravi za tekoče leto divizijskega generala in kancelarja kraljevih redov Dušana Stepanoviča, ki bo predsednik sveta, načelnika glavne kontrole Milana Radojkoviča, kabinetnega šefa ministrskega predsednika Mihajla Marčetiča, majorja in vršilca dolžnosti upravnika dvora Branka Pogačnika, glavnega tajnika državnega sveta Gojka Dogačnika in šefa kraljeve blagajne Mirka Mitinoviča.

★ Iz vojaške službe. Z zlato svetinjo za vestno vršenje službe je odlikovan orožniški narednik II. razreda Severin Puc. — Po službeni potrebi so odrejeni za vršilca dolžnosti upravnika bosenske konjske bolnice veterinarski poročnik Ivan Thorik; za vršilca dolžnosti veterinarja 22. topn. polka vet. poročnik Josip Jenko; za učitelja pilotske šole 1. zrak. polka, nižji zrak.-tehn. poslovođa IV. razr. Ivan Jenčič in Gabriel Hauptman, na službo v tehnični park 1. zrak. polka, nižji zrak.-tehn. poslovođa IV. razr. Maks Dernač; na službo v tehnični park 2. zrak. polka, nižji zrak.-tehn. poslovođa IV. razr. Franjo Mihevc; na službo v tehnični park 4. zrak. polka, nižji zrak.-tehn. poslovođa IV. razr. Vicko Krelj; za vršilca dolžnosti častnika za tehniške posle pilotske

PRI HRIPI IN INFLUENCI

sploh pri vsakem prehladu, priporočamo vsem — otrokom in odraslim, — da še isti večer masirajo telo z

„Algo“

ker „Algo“ takoj ublaži temperaturo spanje je mirno, lahko in zdravo. Zjutraj boste sveži in prerojeni „Algo“ vas obvaruje vseh vnetij.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. 1 steklenica Din 16.—

En dan v kaznilnici

Na prazni steni v kaznilniški centrali dogoreva preprosta acetienska luč. Skozi visoka, zamrežena okna se kradejo prvi odsviti zimskega jutra. Po dolgih, izumirlih hodnikih se redči mrak. Odnekod pridrsajo zaspani, trudni koraki. Po kamenitem tlaku koraka preko centrale stražnik, do ušes zavrt v topel plašč, podložen z ovčjo kožo. Koraka do okna, široko zazeha in se s krmežljivimi očmi zagleda v zasneženo dvorišče. Vse prazno in pusto je tam zunaj. Edino šest metrov visoki, sivi zid vztrajno straži prebivališče izobčencev.

Stražnik ob oknu se zgane in izmota izmed gub svojih oblačil uro. Pol sedmih. Naglo jo vtakne nazaj, se obrne in z velikimi koraki meri centralo do nasprotne stene, kjer visi zvonec. Po hodnikih odjeknejo trepetajoči glasovi budnice.

Z vseh strani prihajajo stražniki, ki so opravljali nočno službo, na centralo. Preko ramen jim vise na jermena pritrjene kontrolne ure. Poleg zvonca visi hišna ura. Stražniki prihajajo, si voščijo dobro jutro in uravnavajo svoje ure po hišni. Polagoma se jim razgibljejo jeziki. Ta ali oni sproži dovtip, ki se mu glasno zasmeejo vsi. Z dnevom prihaja v to mračno hišo življenje.

Pol ure po budnici pozvoni zopet, kratko, odrezano. Na centralo prihume pazniki, ki ob tem času nastopijo dnevno službo. Vsak s šopom ključev v roki. Po trije in trije hite na posamezne oddelke. Resnih obrazov, vendar živahnih kretni, kot njihovi »nočni« tovariši; saj so prebili noč doma, na gorkem in spali so.

S truščem odklepajo težka, okovana vrata in snemajo železne zapahle. Tu in tam se začuje

šole 6. zrak. polka nižji zrak.-tehn. poslovođa IV. razr. Franc Hajbauer in na službo v poveljstvo zrakoplovstva nižji zrak.-tehn. poslovođa IV. razreda Milo Maslek. — Izpit so položili za čin akt. veterinarskega majorja kapetan I. razr. Dezider Herman; za čin akt. inž. podporočnika narednik Franjo Par in za čin rez. san. poročnika, kaplar-dijak dr. Josip Matetič in redovi-dijaki dr. Ferdo Gospič in dr. Rudolf Lovrenc.

Ostale vesti

★ Izseljevanje v Francijo. V Francijo je še vedno mogoče izseljevanje. Kakšni so delovni pogoji, je naš list že opetovano pisal. Če je pa kdo kljub temu primoran zapustiti domovino in iskati sreče v Franciji, more to storiti edino s predhodnim pristankom francoskega ministra za notranje zadeve ali pa za poljedelstvo. Le na podlagi takega dovoljenja izdajajo francoski konzulati vizume. Garancijsko pismo je veljavno za dva meseca. Ako se ta rok zamudi, ne pripuste francoske oblasti izseljencev čez mejo, vsled česar se morajo vrniti nazaj v domovino. Bilo je že več takih slučajev. Radi tega naj izseljenci polagajo posebno paznjo na dvomesečno veljavnost garancijskega pisma.

★ Telefonska naročnina za obrtno prodajalno. Poštni minister razglasa: V četrti razred telefonskih naročnikov so se uvrstili s 1. januarjem 1929 poleg ostalih poklicev tudi prodajalci lastnih obrtnih izdelkov pod imenom »obrtne prodajalnice«. V ta razred pa se ne smejo uvrstiti tisti naročniki, ki imajo svoje prodajalne protokolirane kakor trgovine (II. razred), ali so mali obrtniki (V. razred) ali imajo samo obrtne delavnice. Ugodnost tega razreda uživajo samo tisti naročniki-obrtniki, ki izdelujejo svoje izdelke na svoj račun in jih potem na istem mestu prodajajo. Oni morajo biti obenem izdelovalci in prodajalci, prodajalnice in delavnice pa morate biti v istem ali vsaj v neposredno sosednjih prostorih. Če pa ste delavnica in prodajalnica ločeni (v drugem posloju ali ulici), se telefon v delavnici uvrsti kakor »obrtne delavnice«, tisti v prodajalnici pa kakor »obrtne prodajalnice«.

★ Prepovedani in dovoljen inozemski tisk. Knjiga »Spoljna politika Srbije«, ki je izšla na Dunaju, je v naši državi prepovedana; list »Die Stundee«, ki izhaja na Dunaju in pa koledar za leto 1929 »Der Wiener Botee«, ki je izšel na Dunaju pa imata v kraljevino SHS prost uvoz.

★ Poštna služba. Razpisana je služba pogodbene poštarja v Dolenji vasi pri Ribnici (I-3). Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 9600 Din, doklada 4800 Din, za brzojav 240 Din, za nadziranje pomožne pošte 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 156 Din, za prenašanje pošte 3120 Din, za selsko dostavo 7800 Din. Razpisana je tudi pogodbena pošta pri Sv. Tomažu blizu Ormoža (II-1). Jamčevina 1000 Din. Letni prejemki: redna plača 9000 Din, doklada 4500 Din, za selsko dostavo 14.664 Din. Prošnje s prilogi naj se vlagajo na pošto ravnateljstvo v Ljubljani do 10. februarja 1929.

Zupnijske kronike leta 1928

Kranj. Poročenih je bilo 23 parov; rodilo se je 82 otrok, in sicer 44 dečkov in 38 deklic; umrlo je 58 oseb, 31 moških in 27 žensk.

glasno povelje. Kaznenci, ki so določeni za razdeljevanje hrane, se zbirajo na hodnikih in ne strpno čakajo paznika, da jih odvede v kuhinjo po zajtrk. Z velikimi, lesenimi čebri se vračajo na oddelke, kjer so prej pripravili pločevinaste lonce — jedilno posodo kaznencev. Po pol litra kadeče se prežganke nalijejo v vsak lonec. Nato jih nalože na lesene pladnje in jih raznesejo od sobe do sobe. Hrano dele jetnikom skozi majhno lino v vratih, ki je sicer zaprta z železnimi vratci.

Zajtrk je opravljen v nekoliko minutah. Medtem gredo poveljniki posameznih oddelkov javit namestniku stražnega nadzornika stanje in število kaznencev. Paznik-bolničar ob tem času zapisuje po oddelkih kaznenice, ki se žele zgledati pri zdravniku. Pri zajtrku prejmejo jetniki svojo dnevno porcijo kruha, ki je znašala prej 700 gramov, a sedaj samo 540 gramov.

Po zajtrku gredo kaznenci iz skupnega zaporu (kjer jih biva po 8 do 12 v eni sobi) na sprehod. Na velikem dvorišču, ki obdaja kaznilnico z južne in jugovzhodne strani so ogromni, izhojeni krogi. Obodi teh krogov so toliko široki, da moreta hoditi po dva in dva kaznenca vstric. Razgovorjanje je kaznencem iz skupnega zaporu med šetanjem dovoljeno. Sprehod se vrši pod nadzorstvom paznikov in enega, ali dveh višjih paznikov. »Samotni zapor« se spreha med drugo in tretjo uro popoldne.

Medtem, ko je sprehod »skupnega zaporu«, prevzema za to določen kaznec v samotnem zaporu od svojih tovarišev izgotovljene papirnate vrečice. Od celice do celice gresta s paznikom. Stanovalci celic izlagajo na hodnik svoj izdelek prejšnjega dne in prevzemajo papir za nove vrečice. Nekateri jih zlepijo dnevno do 5000. Pozimi seveda manj kot poleti, ker je dan

Uspeh naših smučarjev v inozemstvu

Od 23. do 27. t. m. se vrši v Brassovu v Rumuniji tekmovanje za rumunsko državno prvenstvo v smučanju, katerega se je udeležil tudi naš JZSS s 3 tekmovalci, in sicer Joško Janša, inž. Janko Janša in dr. Kmet. Tekmovanje je razdeljeno na več skupin, in sicer tekmujejo na 30 km, na 18 km, v slalomu in skokih. V tekmovanju na 30 km, ki se je vršilo v četrtek, je po prejeti brzjavki Janša Joško (član SK Ilirije) dosegel s časom 2:12 prvo mesto, drugo je zasedel Beranovsky v času 2:16, tretje Izytković, 4. Psacu, 5. Janko Janša, 9 dr. Kmet. Brzjavka v toliko ni jasna, ker je dr. Kmet startal v starostnem razredu ter se je plasiral na boljše mesto, ki pa iz brzjavke ni razvidno. Danes startajo na 18 km, v nedeljo dopoldne v slalomu, popoldne pa v skokih. V skokih naši ne bodo startali. Pomemben pa je uspeh naših smučarjev tem bolj, ker je to prvi placement na prvo mesto v tujini. Nadaljni rezultati bodo zelo zanimivi, ker bo od njih odvisna določitev državnega prvaka Rumunije. Naši smučarji potujejo iz Brassova direktno v Klingenthal v Nemčiji, kjer startajo na nemškem državnem prvenstvu. O rezultatih bomo poročali.

Najlepše dekline Jugoslavije

Vsako leto izberejo v vseh evropskih državah in v Ameriki najlepša dekleta, ki se potem sestanejo v ameriškem mestu Galvestonu, da tam izberejo izmed njih najlepše dekline sveta. Organizacija izbire najlepših deklet je poverjena (enemu izmed največjih listov v vsaki državi. Za vso Evropo je prevzel organizacijo pariški »Journal«, za Jugoslavijo pa posebej belgrajsko »Vreme«. To je razpisalo tekmo krasotic in prijavila so se lepa dekleta skoro in vseh pokrajin. Iz Slovenije je bila določena za glavno tekmo gdč. Lidija Erberjeva, ki pa je obolela in ni mogla priti pred žirijo v Belgrad. Dne 22. t. m. se je vršila v belgrajskem Palace-hotelu končna izbira. Žirijo so tvorili: kipar Gjoka Jovanović, pisatelj Branislav Nušić, univerzitetni profesor dr. Vlada Petković, slikar Dragiša Stojanović, častnikar A. B. Herenda in zastopnik pariškega »Journala« Moric de Valfefe. Za »miss Jugoslavije« je bila izbrana gdč. Stanislava Matijević iz Užičke Požege, za njeno prvo častno damo gdč. Jelena Vlačić iz Skoplja in za drugo častno damo gdč. Tea Poljaković iz Broda na Savi. Gdč. Stanislava Matijević, oficielno najlepša deklica Jugoslavije, ima krasen dekliški obraz finih potez in izredno živahnih oči. Je črnolaska. Svoje najlepše deklice so že izbrale tudi Francija, Anglija, Španija, Nemčija, Italija, Belgija in Portugalska.

★ Pri želočnih in jetrnih boleznih, žolčnem kamnu in zlatenici ureja naravna »Franz-Josef«-grenčica prebavo skoraj na brezhiben način. Izkušnje po klinikalih potrjujejo da je posebno učinkovito domače zdravljenje s »Franc-Josef«-vodo, če se vzame zjutraj na tešče zmešana z nekoliko gorke vode. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

krajši in pa hud mraz, ki muči nesrečneže po nezakurjenih celicah. Vse ozebljene prste imajo in pogled na njihove modro-nabrekli roke vzbujajo sočutje. Kaznenci v samotnem zaporu krajšajo kazen. Ne smejo med seboj občevati in so vobče podrejeni strožji disciplini. Zato se jim skozi tri leta štetja v kazni dva dneva za tri. Krajšati kazni je dovoljeno zgolj takim, ki so prvokrat v kaznilnici. Sprehajajo se v krogu drug za drugim, molče, v oddaljenosti 6 korakov.

Po hodniku v prvem nadstropju samotnih zaporov prihiti postaven kaznec z vrčem za vodo in umivalnikom. To je nekdanji »strah in trepet« dolenjskih pokrajin, imenovan »dolenjski Čaruga«. Sedaj je knjižničar, šolski sluga in violist v orkestru kaznilniških goslačev. Z gobo umije umivalnik, natoči vode v vrč in se vrača, odkoder je prišel. Spotoma sreča tovariša v belem predpasniku in nasvetljenih čevljih. Za pometaja je v skupnem zaporu.

»Tone, daj mi muho!« ga poprosi »Čaruga«.

»Nimam. So jim pajki kri popili«, odgovarja Tone in žalostno gleda.

»Čaruga« zavzdihne, skomizgne z rameni ter se napoti dalje.

Muha je ogorek od svalčice... Tone gre svojo pot. Tam neke se skloni, oslini prst in nekaj pobira. Paznik ali kdo je bil vrgel na tla dokajeno svalčico in pohodil ogorek. Tone bi rad potolažil svojo kadilsko strast z ostanke zavrnjenega ogorka. V kaznilnici je uvedena najstrožja prepoved kajenja.

Osem. »Skupni zapor« se sparoma vrača s sprehoda in odhaja na delo. V posebnih polopljih so nameščene delavnice tel-he obrti: mizarstvo, krojaštvo, tkalstvo, knjigovodništvo, metlarstvo in krtačarstvo, čevljarstvo, kovaštvo

Nadležni kašelj

odpravi se najhitreje s
Kresival-om

To že neštetokrat pre-
iskušeno sredstvo o-
mehča brzo in gotovo
vsako zasluzenje.

Pazite na originalni zavoj

"Bayer".

Požar v Sostrem

V četrtek zjutraj ob pol 4. je začelo goreti pri Blaževcu v Sostrem gospodarsko poslopje, hlev, pod in stelnica, vse pod eno streho. Ogenj je uničil vse, kar je bilo gorljivega; vso živinsko krmo in tudi vse gospodarsko orodje, ki je bilo notri shranjeno. Živino so rešili. Domača požarna bramba je prišla takoj na pomoč. Prihitele so tudi požarne brambe iz Vevč, Bizovika, Kašljega in Zaloga. Požar je bil hitro omejen. Ako ne bi bilo snega, bila bi v nevarnosti cela vas. Ogenj je zanetil zlobna roka, ker je poslopje začelo goreti na dveh koncih ob enem.

Najdeno truplo neznanca

Dne 24. januarja popoldne so v gozdu bli-
za Lukovice našli truplo okrog 50 let starega,
170 cm visokega moškega. Pri njem niso na-
šli nobenih izkazil. Mož je najbrže zmrznil.
Ima podolgast, koščeni obraz, rjave angleško
postrizene brke, pokoncu stoječe osivle lase.
Na treh spodnjih zobeh ima zlate krone. Ob-
člen je bil v črne hlače in telovnik, rjavo siv
rižast suknjič. Na nogah je imel čevlje iz še-
vro usnja na zadrgo in nove črne usnjene
gamaše. Klobuk je črn.

Ležal je osem do deset dni v gozdu in
ima obe roki in prsni koš sneden od živali.
Truplo je sedaj v mrtvašnici v Lukovici.

Gani beg o maščevalcu svojega brata

Pred dnevi je dospel v Belgrad Gani beg,
brat v Prazi ustreljenega Cena bega. Cena
bega je, kakor znano, ustrelil v Prazi Albanec
Alkibiad Bebi. Pri sodni razpravi proti Bebiju
pa je tega ustrelil Cena begov sluga Vučitrn.
Radi suma soudeležbe pri umoru Bebi je bil
aretiran tudi Gani beg in je bil sedem tednov
v praškem preiskovalnem zaporu, nato pa iz-
puščen, ker proti njemu ni bilo nikakih do-
kazov. Belgrajskim časnikarjem je izjavil:
»Delo Zije Vučitrna je delo posameznika, delo,
ki ga je on izvršil v afektu, ne da bi ga kdo
k temu nagovoril ali vplival nato. On je dru-
gače hladen človek, soliden, miren in zelo tih,
vedno molčeč in zatopljen vase. To je naš naj-

majši sluga, toda, čeprav ni bil pri nas več
kot štiri leta, se je odlikoval z nenavadno
požrtvovalnostjo in iskrenostjo, s popolno zve-
stobo in udanostjo. Posebno je spoštoval mo-
jega pokojnega brata in mu je bil spomin nanj
svet. Naši priprosti ljudje ne sovražijo nič-
esar bolj, kot da se blati spomin umrlih, ki so
bili dobri in plemeniti in ki so jih vsi spošto-
vali. Ko je Bebi pričel blatiti spomin mojega
brata Cena bega, je do tedaj popolnoma mirni
Vučitrn podivil. Nihče bi ga ne mogel pomi-
riti. Streljal je nanj in ga nato celih petnajst
minut teptal in gazil. Med obinstvom v sodni
dvorani je nastala popolna panika. Vučitrnova
togota je najboljši dokaz, da je to storil v
afektu in da se ni mogel premagati. Gani beg
je iz Belgrada odpotoval v Djakovico obiskat
svojo bolno mater.

Dva roparja ubita v boju z orožniki

V sredo sta bila v vasi Čirakovcu pri Po-
žarevcu ubita v ogorčeni borbi z orožniki pro-
slula roparja brata Barbuloviča, ki sta že več
let strahovala ves požarevski okraj. V sredo
popoldne je veliki župan požarevske oblasti
dobil obvestilo, da se v vasi Čirakovcu, 6 km

daleč od Požarevca, nahajata v hiši svojega
sorodnika Vlade Diniča brata Barbuloviča. Ve-
liki župan je na lice mesta takoj poslal ve-
like oddelke orožništva in vojakov, ki so ob-
kolili vso vas Čirakovac, istočasno pa so
orožniki se posebej obkolili Diničevo hišo, v
kateri sta se oba roparja nahajala. Ta dva sta
opazila, da sta obkoljena, nista pa se hotela
udati, temveč sta se zabarikadirala v hiši in
pričela streljati na orožnike. Okrog hiše se je
razvilo ogorčeno streljanje, v kateri so bili
ranjeni en orožniški podnadrednik, en orožnik
in neki kočijaž, ki se je slučajno zatekel v ono
hišo. Ker se hajduka nista hotela udati, so se
orožniki približali hiši in jo pričeli bombardi-
rati z ročnimi granatami. Hiša je pričela go-
reti. Oba roparja sta nato skočila iz hiše ter
se hotela prebiti skozi vrste orožnikov, bila
pa sta pri tem ubita. Tudi njihov sorodnik
Dinič je bil pri tem ubit. Na vsakega od bratov
Barbulovičev je bila razpisana nagrada po
50.000 Din.

Prave turistične, smuške in vse vrste športnih
čevljev prodaja na ceneje

Špecialna izdelovalnica gorskih čevljev

J. BRAJER, LJUBLJANA Breg št. 1

Hudi snežni viharji in zameti

Maribor, 25. jan. Snega je padlo toliko, da
so mestni delavci v Mariboru komaj zmagovali
čiščenje trgov in ulic v sredini mesta. V pred-
mestjih pa je toliko snega, da se promet vrši
le z največjo težavo. Po poročilih je na Po-
horju, in sicer pri Mariborski koči na Klop-
nem vrhu, zapadel do 2 m visok sneg. Nekate-
re hiše so tako zametene in zasnežene, da so
povsem odrezane od sveta. Kakor smo zvedeli,
se bodo navzlic vsemu temu vršile jutri na
Pohorju prvenstvene tekme. Pač pa je popol-
noma ustavljen vsak promet z mariborsko oko-
lico, posebno s Kozjakom in Slovenskimi go-
ricami, tako da se je moral danes radi velikih
snežnih zametov do nadaljnjega ukiniti avto-
busni promet Maribor—Gorjra Radgona. Naj-
brže se bo ukinitel avtobusni promet sploh, ker
se je včeraj pripetilo, da so običajni na cestah
sredi vožnje kar trije avtobusi, in sicer pri
Bresternici, Celju in Slovenski Bistrici, tako
da sta morala iz Maribora pod vodstvom ravnatelja
tukajšnjega avtobusnega prometa ing. Tomšiča
na pomoč dva avtobusa. Pri Slovenski Bistrici
so kitali sneg od pol 10 do pol 19. Ponoči so se
vsi trije avtobusi vrnili domov. Tudi vlaki so
imeli danes velike zamude, nekateri pa sploh
niso prišli niti pozno v noč v Maribor.

Zagreb, 25. jan. (Tel. »Slov.«) Vsled ve-
likih snežnih zametov se je moral tudi ustavi-
ti tramvajski promet, ker ni bilo mogoče
tramvajskim uslužbencem, da bi naletavajuči
sneg mogli pravočasno odstraniti s tramvajskih
tirov.

Belgrad, 25. januarja. (Tel. »Slov.«) Vsled
velikih snežnih viharjev je železniški promet
v Liki zelo oviran oziroma celo pre-
kinjen na progi proti Sušaku. Prav tako je
sneg popolnoma onemogočil promet na zaje-
čarski progi.

V Belgradu je danes čez dan divjala
strašna burja, ki jo v Belgradu imenujejo
»košavac«. Bila je tako silna, da je razbila
več izložbenih oken, pa tudi na zasebnih hi-
šah. Veliko neprilik je napravila potnikom,
zlasti radi tega, ker so belgrajske ulice po-
zmrznile, ker ni bil na trotoarjih počiščen led.
Zamrznila sta tudi Sava in Donava čez in čez,

jim ni treba briti brkov, kakor ostalim kaznen-
cem. Sojeni so večinoma na dvajset let težke
ječe. Med njimi so častitljivi stari s popolnoma
belimi brki in lasmi ter docela onemogli. Ti
jetniki so člani bivši roparskih tolpe, ki so ple-
nile, krale, morale in požigale po macedonskih
seleh. Posamezni imajo do 60 umorov na ve-
sti... Kazniška uprava jih zaposluje deloma
po delavnicah, deloma pri pridobivanju gra-
moza.

Dan poteka v kaznišnici v znamenju dela.
Noben kaznec, ki je za delo sposoben, ne sme
lenariti. Hiračoh in bolnih ne silijo delati.

Sedaj v zimskem času prejemajo kaznenci
obed po delavnicah. Dvajset minut časa imajo,
da použijejo jed. Hirana je po redukciji kreditov
kvantitativno pomankljiva in kvalitativno slabša,
ker ne vsebuje za fizični odpor težje zaposlenih
jetnikov potrebne množine vitaminov.

Popoldne traja delo dokler je dan. V mraku
se vračajo kaznenci v spalne prostore. Pri od-
hodu iz delavnic pazniki skrbno preiščejo vsa-
kega kaznenca, da ne bi morda kdo vtihotapil
kaj nedovoljenega, kot orožje, tobak, kako pri-
pravo za beg itd.

Skromna večerja obstoji navadno iz redke
krompirjeve, fižolove ali močnate jedi.

Mirozov se daje zopet z zvoncec in sicer
ob osmih. Nenavadno učinkujejo nežni glasovi
violin, ki prihajajo ob večernih urah iz šolske
sobe, kjer se vežbajo kaznenci-orkestraši. Mnogo
tistega odurnega značaja, ki veje iz hladnih,
brezčutnih kazniških zidov, utone v teh gla-
sovih. In še nekaj: moderen način kazniške
vzgoje, ki razodeva humano ravnanje z brez-
pravno, socialno zavrženo rajo, je v glasbenem
kultu med obsojenci...

B.

LIPTON-ČAJ

Najboljši iz najboljših sve-
tovnih čajevih plantaž

sili in katerima so pred sto leti sezidali lično
cerkvico. Ko so na predvečer godu, dne 19.
t. m. priredili običajno procesijo, je cerkve-
nik hotel zvoniti. Toda, ko je povlekel za vrvi,
se zvon ni oglašil z line. Nekdo ga je ukradel.
Med prebivalci Varaždina je nastalo silno raz-
burjenje. Po dolgem iskanju so zvon našli v
neki zagrebški livarni, kamor sta ga prodala
dva zlikovca.

★ **PRIJAVA ZA DAVEK NA POSLOVNI**
PROMET od pavariranih podjetij. Ta tisko-
vina se bo dobila v prihodnje v Jugoslovanski
knjižarni v Ljubljani in je predpisana za na-
poved poslovnega davka za vsa ona podjetja,
katerih promet znaša pod 360.000 Din na leto.
Obrazec te tiskovine velja 1 Din.

★ **PODPORNO DRUŠTVO ŽELEZNISKIH**
USLUŽBENCEV V LJUBLJANI sklicuje za
nedeljo, dne 17. februarja 1929 svoj vsakoletni
občni zbor v dvorano Okrožnega urada za za-
varovanje delavcev, Ljubljana, Miklošičeva
cesta. Zborovanje se začne točno ob 8 zjutraj.
K obilni udeležbi vabi — **ODBOR**.

★ **CENJENO OBCINSTVO** se vlnudno opo-
zarja na inventurno prodajo ostankov parov
čevljev, osobito malih števil po znatno zni-
žanih cenah dokler zaloga traja v trgovini
»Peko«, Ljubljana, Aleksandrova cesta.

LIPTON-ČAJ

Zahtevajte, da Vam dajo
znani rumeni zavoj

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo bosta opravljali tile lekarni:
1. Sušnik na Marijinem trgu in 2. Kuralt na
Gospodsvetski cesti.

○ **Umrila** je včeraj gospa Pavla Zupan,
nadučiteljva soproga. Pogreb bo v nedeljo
ob pol 4 popoldne. — Na Erjavčevi cesti 24 je
umrla gospa Ana Hudovernik, notarjeva
soproga. Pokopali jo bodo danes ob pol 3
popoldne. — V Gosposki ulici 6 je umrla gos-
pa Marija Ažman, vdova nadavkarja. Pogreb
bo v nedeljo ob 2 popoldne. — Na Kon-
gresnem trgu 14 je umrl g. inž. Karel Brus.
Pogreb bo v nedeljo ob pol 4 popoldne. — V
Zgornji Šiški je umrl g. Vinko Unk, jurist.
Pokopali ga bodo danes ob 4 popoldne v Drav-
ljah.

○ **Samostojna demokratska stranka v Li-
kvidaciji.** Ljubljansko tajništvo SDS je že vse
pripravilo za likvidacijo svoje organizacije.
Edino njeno premoženje, ki je znano oblastem,
to je strankin avtomobil, je, kakor smo zve-
deli, že prešel v last konzorcija »Jutra«. Po-
javile so se tudi vesti, da se pripravila izpre-
memba pravil kazinske družbe, kajti njeno
premoženje je prav znatno. Če bi bilo razpu-
ščeno to društvo v zvezi z razpustom politične
stranke SDS, bi to premoženje pripadlo mest-
ni občini.

LIPTON-ČAJ

Zapomnite: po eno žlico
na vsako skodelico čaja

○ **Sneg.** Mestni delavci še niso do dobrega
zvozili vsega snega, ki je pred tedni zapadel,
z ljubljanskih ulic v Ljubljano, že je prišel
nov sneg. Snežiti je pričelo v četrtek popol-
dne, nato pa je snežilo skoraj brez izjeme vso
noč in v petek ves dan. Do snoči se ga je na-
bralo zopet do kolen. Najvažnejše ulice so
bile včeraj odkidane, oziroma so bili napra-
vljeni prehodi po njih. Večina hišnih lastnikov
se je tudi spomnila svoje dolžnosti in dala s
trotoarjev odkidati sneg. Druge pa so ga pa-
santje sami shodili, dasi jim to ni bilo prijetno.
Sneg je sicer povsod izredno visok, vendar pa
vozijo vlaki skoro brez zamud. Edino izjemo
tvori dunajski brzovlak, ki je prišel snoči v
Ljubljano z zamudo treh ur.

○ **Koliko avtomobilov je v Ljubljani.** Zad-
njič smo poročali o številu avtomobilov v vsej
ljubljanski oblasti. Po tej statistiki je bilo
koncem l. 1928, v ljubljanski oblasti 609 ose-
bnih in 231 tovornih avtomobilov ter 557 mo-
tornih koles. Koncem l. 1928, je bilo v Ljub-
ljani prijavljenih: 303 osebni avtomobili, 119
tovornih avtomobilov in 261 motornih koles.
Od vseh v ljubljanski oblasti prijavljenih avto-
mobilov, je bilo torej, v odstotkih izraženo, v
Ljubljani sami: 49.7% osebni in 51.5% tovor-
nih avtomobilov ter 46.8% motornih koles.
Dočim pride v vsej ljubljanski oblasti en ose-
bni avtomobil na vsake 911, en tovorni na vsa-
kih 2402 in eno motorno kolo na vsake 995
prebivalcev, je prišlo v Ljubljani, ki šteje 60.000
prebivalcev, en osebni avtomobil na vsake 198,
en tovorni na vsake 546 in eno motorno kolo
na vsake 268 prebivalcev. Lani je bilo
na novo prijavljenih 137 osebni, 31 tovarni,
1 sanitetni (novi rešilni avto) in 7 omnišnih
avtomobilov, odjavljenih pa je bilo 19 avto-
mobilov. Po novem letu število avtomobilov za-

LIPTON-ČAJ

Z naših slov tih plantaž na Ce-
lonu naravnost o Vaš čajnik

Čuvajte se gripe!

Bečili bolezni pridejo najlažje v naše telo potom
ustne in grne odprtine. To najtemeljnejše razku-
žite in jo napravite o-porno proti napadu bacilov
sko uporabi te okusne

NACOT-PASTILE

DR. WANDERS

Dobe se v vseh lekarnah, cena jim je zelo primerna!

in s stroji opremljen oddelek za izdelovanje pa-
pirnatih vreč. Okoli 300 kaznencev je zapo-
slenih v teh obratih. Vsaka delavnica ima svo-
jega mojstra-paznika.

Sedaj kaznišnica prav za prav popolnoma
oživi. Stroji zabrne, vse križem hite pazniki in
kaznenci. Vsakemu in vsem se mudi, zakaj »čas
je zlato« tudi v tej hiši pokore. Zdi se, kakor bi
hoteli pospešiti tok časa, pospešiti konec svoje
žalostne usode. So med njimi tudi taki, ki se
ni nikoli v življenju drugam mudilo, kakor na-
zaj v ta prepad strasti in zločinov. In ko so tu,
se nekako umire ter se s hladno ravnodušnostjo
prepuščajo kruti enoličnosti kazniškega živ-
ljenja in nepopustljivi mori prisilnega dela.

Ob osmih prihajajo v kaznišnico uradniki.
Petero jih je: višji ravnatelj, ravnatelj, dva pre-
glednika in pristav. Razen teh ima kaznišnica
svojega duhovnika, zdravnika in učitelja. Kaz-
niškemu uradništvu se prištevajo tudi nad-
zornik straže in hišni strojnik. Nadzornik straže
je bivši orožnik.

Kaznenci iz samotnega zapora obiskujejo
šolo. Uče se računstva, zemljepisa, zgodovine
in slovenske slovnice. Učitelj goji zlasti zadnja
leta med svojimi učenci etične pogovore. Pouk
se vrši vsak drugi dan in traja od 8.—11. ure.

Ob osmih je dnevni raport pri višjem rav-
natelju. Pazniki vedejo predenj kaznenca, ki so
se tekom zadnjih 24 ur kakorkoli pregrešili zo-
per hišni red. Disciplinarne kazni so stroge in
obstoje iz postov, trdih ležišč in zapiranja v
temnici. Jako redki so slučajji, da bi kaznec,
ki ga je privedel paznik k raportu, ušel brez
poostrenja.

Neobičajna prikazen v kaznišnici so robijaši
v okovih. Pred leti so jih pripeljali okoli 100
iz južnega dela države. Vsi so muslimani in

Španska hripa! Influenca!

Za ojačanje rekonvalescentov je izborni sredstvo „Leciferin“. Vprašaj za svet zdravnika. Dobi se v vseh lekarnah.

enkrat pada. Vzrok je v tem, da se marsikak lastnik ustraši davkov na automobile in hitro, da si včasih tudi pod ceno, proda avtomobil. Tak pojav je ob pričetku vsakega leta kaj navaden. Med letom pa se število avtomobilov zopet nabere. Dasi je avtomobil že davno prenehal biti izključno le predmet luksuza in ga kot takega uporabljajo v Ljubljani le redki izbranci, vendar pa se kvaliteta avtomobilov v Ljubljani vedno dviga. V tem oziru je zabeležiti lani lep napredek. Kdor nujno potrebuje avtomobil, — in ta je v sedanjih časih splošno naglice in hitrega prometa marsikomu nujno potreben, — kupi, če more kupiti, navadno vedno kaj boljšega. To je razvidno tudi iz seznama vseh ljubljanskih avtomobilov, v katerem so odlične znamke in izvrstni vozovi prav razveseljivo zastopani.

○ Družabni klub v Ljubljani priredi dne 2. februarja t. l. pričenši ob pol 9 zvečer svoj tradicionalni zabavni večer v vseh prostorih „Uniona“. Vstop le proti vabilu. Ako kdo ni dobil vabila in se želi udeležiti prireditve, naj se zgłosi pri predsedniku: Jos. Gogala, ravnatelj trgovske šole.

○ Tatičin večer, vsakoletna prireditev ruskih akademikov, je tudi letos uspešno bolj kakor katerakoli prireditev doslej. Posrečeno izbran program in vzorna organizacija sta pripomogli, da so vsi gostje prišli na svoj račun. Posebno članice in člani ljubljanskega gledališča so s svojo poštvenostjo pripomogli do lepega uspeha. Udeležba sicer ni bila taka kakor druga leta, opazili pa smo poleg dvorne dame gospe Franje Tavčarjeve, pokroviteljice prireditve, najodličnejše predstavnice našega javnega življenja.

○ P. n. občinstvo se naznanja, da se bo pri svetovsavi proslavi t. j. v nedeljo, dne 27. t. m. električna železnica ves dan ustavljala na vogažu pri Sv. Petru in da bo avtomobilov po 12 vozil vsako uro v vse smeri Ljubljane.

○ Sekcija Zveze finančne kontrole, Ljubljana priredi 26. januarja v veliki dvorani hotela Union plesno veselico pod pokroviteljstvom g. finančnega direktorja dr. Josipa Povaleja.

○ Pridobinski davek. Vsa podjetja, obrati (trgovinsko industrijski in obrtni) odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostojnim poklicem in vse osebe, ki so zavezane pridobinski, morajo v izogib kazni do 28. februarja 1929 vložiti prijavo o dohodku, ki so ga dosegli v letu 1928. Prijave je vložiti pri davčni upravi za mesto Ljubljano ali pri mestnem magistratu v mestnem ekspeditu. Mestni trg 27/III. Tiskovine se dobijo pri davčni upravi in pri mestnem magistratu. Mestni trg 2, pritičje (srednje poslopje), v prostoru bivše polic. stražnice proti pristojbini Din 0.50. Več je razvidno iz razglaš, ki je nabit na mestni deski.

○ Rentni davek. Vsi, ki imajo dohodek iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, morajo v izogib kazni do 15. februarja 1929 vložiti prijavo dohodkov pri davčni upravi za mesto Ljubljano ali pri mestnem magistratu, v mestnem ekspeditu, Mestni trg 27/III. Tiskovine se dobijo pri davčni upravi in pri mestnem magistratu. Mestni trg 2, pritičje (srednje poslopje), v prostoru bivše polic. stražnice, proti pristojbini 1 Din. Več je razvidno iz razglaš, ki je nabit na mestni deski.

○ Na Friskovcu Prejeli smo pritožbo prebivalcev Friskovca, da se naselbine in kompleksa med vojašnico vojvode Mišiča in Martinovo cesto. Dasi so prebivalci enako vredni meščani, kot vsi drugi v Ljubljani, se čutijo vedno zapostavljene, najbolj pa jih boli ta zapostavljenost ob slabem vremenu. Ceste in hodniki niso nikoli odkidani snega, vse je pripušeno solcu ali ljudem, ki z muko gazi po snegu. Da bi kdaj prišel kak delavec od mestne občine in z lopato malo odkidal sneg, to se ni pripetilo menda še dosedaj. Poleti se Friskovec od dežju spremeni v eno samo blatno močvirje. Za razsvetljavo je poskrbljeno zelo slabo in vlada na Friskovcu ponoči prava egiptovska tema. Tudi javna varnost je manjša, saj če potrebuješ stražnika, ga daš naokoli ne najdeš. Na Friskovcu že davno ni več puščava, temveč stanuje tam okoli prav mnogo ljudi, ki zaslužijo vsaj nekoliko upoštevanja.

○ Nesreča na poledici. Predno je zapadel nov sneg, so bili trotoarji na ljubljanskih ulicah ponekod zamrznjeni, da je bilo nevarno stopiti nanje. Na nekem trotoarju na Taboru so otroci napravili gladko drčo in se drsali po njej. Deavka Marjeta Vojska se stopila v četrtek na to drčo in se hudo spodrsnila. Pri padcu si je zlomila levo nogo v stegnu. Prepeljali so jo z rešilnim avtom v bolnišnico.

○ NA SVEŽ GOLAZ gremo v nedeljo zjutraj ob 4 k Tičku na gričku.

Zadovoljstvo v hiši

je le tedaj ako uporabljate prazne kave tvrde ANTON FAZARINC, CELJE

Maribor

□ Prva redna seja nove občinske uprave se bo vršila v četrtek 31. januarja ob 18 v mestni posvetovalnici s tem-le dnevnim redom: poročilo načelstva, predlogi in vprašanja, konstituiranje odsekov in poročilo odsekov. Seja ne bo javna. Na njej se bo nadaljevala razprava o kolektivni pogodbi.

□ Na željo smučarjev se vrši jutri ob priliki državne prvenstvene smučske tekme na Klopnem vrhu ob 8 zjutraj na Smolniku služba božja, ki jo oskrbuje člani tukajšnjega Aljažvega kluba. Po službi božji odhod na Klopni vrh. Pri Arehu bo maševal mrg. Vreže.

□ Akademski maša jutri se vrši ob običajni uri.

□ Odlikovanja pri tukajšnji policiji. Z zlato kolajno za civilne zasluge so bili odlikovani okoliški nadzorniki policijski agenti Ivan Mohorčič, Ljudevit Macarol, Josip Konjč, policijska agenta Bogomil Nožič in Franc Bezjak ter agent Josip Grobin.

□ Val hripe je pritisnil tudi Maribor. Posebno se čuti na nekaterih tukajšnjih šolskih zavodih in posameznih uradih. Na Obrežju se je danes pojavil slučaj tifusa.

DIŠAVE SLON

□ Dva viona. V noči sta petek sta neznan zlikovca vdrla v Kresnikovo trgovino, Državna cesta 22, ter odnesla nekaj papirnatih rubljev avstrijskih kovanih šilingov in nekaj drugega drobiža. Skoraj so se, še neizsledeni pridaniči, vtihotapili v Grobelškovo trgovino, Aleksandrova 57, ter odnesli nekaj denarja, aktovko in par važnih beležk.

□ Redni letni občni zbor Opleševalnega društva za magdalensko predmestje se vrši danes ob 8 zvečer v prostorih gostilne Friedau na Tržaški cesti.

□ Ognjeni sbljli so zajeli včeraj zjutraj neko ulo na dvorišču Slomškovega trga št. 5. Na pomoč so prihiteli gasilci, ki so po polurnem gašenju preprečili vsako nevarnost. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen.

□ Družbi kokainistov in morfinistov so prišli v Maribor na sled. Dotična družba se spravlja v zvezo z nekaterimi skrivnostnimi smrtnimi slučajmi v poslednjem času. V najkrajšem času se obetajo senzacionalna razkritja.

□ Velika kavarnac se bo baje v kratkem uknila, in sicer radi tega, ker poteče pogodba med hišnim lastnikom dr. Franzom in kavarnarjem Ploščem. Govori se, da se bodo kavarniški prostori preuredili in izročili podružnici tukajšnje Prve hrvaške štedionice.

Dopisi

Kranj

Gostovanje Tržičanov. V nedeljo bodo prišli iz Tržiča člani društva sv. Jožeta in bodo priredili ob 4 popo dne na našem odru svojo akademijo. Na sporedu so jako zanimive točke kakor: Petje moškega zhora; več instrumentalnih točk trž. godbe in izvajanje simboličnih vaj s spremljavo pevskega zbora. Predvsem pa bo gledalcem nudilo mnogo zabave izvajanje IV., V., VI., VII. in VIII. slike iz svetovnoznane komedije Dobri vojak Svejk. Po tej akademiji se bo ob 8 zvečer, kakor tudi v soboto ob istem času, proizvajal v Ljudskem domu film: Zrtev spovedne molčečnosti.

Radio Ljudski dom sprejema zopet redno vse evropske oddajne postaje. Kdor hoče poslušati, pride lahko vsak dan ob 8 zvečer v knjižnico Ljudskega doma. Izveti so dnevi, kadar je v gledališki dvorani kaka prireditev in vsak drugi četrtek v mesecu.

»Kranjski zvonec«. Izšla je druga številka »Kranjskega zvonca«. Dobi se lahko pri župnem uradu ali pa pri raznašalcih.

Redni pouk na tukajšnji gimnaziji se je včeraj zopet pričel, vendar je radi boleznih odsotnih še okoli 60 učen in učencev.

Novo mesto

Smrtina kosa. Umrla je posestnica Frančiška Košiček, vdova po Antonu Košičku, znanemu do brotniku kapiteljske, frančiškanske in trškogorske cerkve, katerim je volil v svoji oporoki zvonove. Rajna je bila blaga, krščanska žena, ki je rada obdarila siromake. Pogreb se je vršil v četrtek popoldne ob obilni udeležbi občinstva vseh slojev iz njene hiše v Novem mestu na smihelsko pokopališče, kjer je bila pokopana poleg svojega sopraga.

Porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Novem mestu se bo pričelo tekot letošnjega leta v sledečem redu: Prvo 4. marca, drugo 3. junija, tretje 21. septembra in četrto 25. novembra.

Orlovski odsek v Novem mestu je priredil preteklo nedeljo popoldne v dvorani Rokodelskega doma naraščajočo akademijo. Pri telovadnih točkah so nastopile mladenke, gojenke, mladi in orliči. Vse telovadne točke so bile proizvajale zelo lepo, zlasti so izvršile vzorno in lepo svojo nalogo mladenke, ki so telovadile točke, spremljane s petjem. Pri živi sliki se je pred podobo Nj. Vel. kralja zbral vse nastopajoči naraščaj. Gojenka Pelko Ljorka je deklamirala pesem »Jugoslaviji«. Nato je mladec Vodnik Mirko imel lep nagovor na občinstvo in starše. Končno je vprizorila orlovsko družina čarobno trojeanko »Čarovnik Vrtnjak«, ki je zlasti našim malim nudil obilo užitka. Dvorana je bila polna, tako da je zmanjkalo prostora.

Cerknica. Mesto venca na krsto umrlega veletrgovca Franca Serka je darovala Marija Werli 100 Din in rodbina Werli 100 Din za občinske reveže v Cerknici.

Dol pri Hrastrniku. V nedeljo dne 20. januarja t. l. je imela tukajšnja podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« svoj I. redni občni zbor. — Navzočih je bilo 70 članov. Udeležba priča o velikem zanimanju za to panogo kmetijstva. Poročilo društvenih odborov so bili zelo ugodna. Člana-rina se je določila na 20 Din. V odbor so bili ponovno izvoljeni gg: Vitko Jurko, Napret Rudolf, Ferencak Edo, Drakaler Jakob, Orožen Martin in Zore Franc; na novo pa g.: Rovšek Josip in Straus Franc ml. Zaključek občnega zbora je tvorilo predavanje g. kmetijskega referenta Zupana, ki je vse zborovalce seznanil s sajenjem in ssaženjem drevja pomladi.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 26. jan.: 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30: Stanje vode in borzna poročila. — 17: Radio-orkester. — 18.30: Delavska ura, predava glavni tajnik J. S. Z. gospod Gajšek. — 19: Nemščina, poučuje gospa dr. Piskernik. — 19.30: Jezikovni razvoj otroka, predava vseučiliški prof. dr. Karol Ozvald. — 20: Lahka glasba (tercet »Šiškec«). Umesne speve poje g. Brandstätter in kvartet »Ljubljance«. — Radio-orkester. — 22: Poročila in časovna napoved.

Nedelja, 27. jan.: 9.30: Prenos cerkv. glasbe. — 11: Koncert Radio-kvarteta. — 15: Reproducirana glasba. — 15.30: Pisatelj Milčinski čita svoje spise. — 16: Radio-orkester. — 17: Dobri vojak Svejk, izvajajo člani nar. gledališča. — 20: Pevski vočer Sattnerjevega zbora: 1. Nabožne pesmi: 1. Uspavanka, samospjev, Maks Reger. 2. Jobst: Velikonočna. 3. Sreče Jezusovo. 4. Evaristična. 5. Roža Marija. II. Prišne svetne slov. pesmi iz polpreteklega časa: 1. Cemu sem Slovenec. 2. Slovensko dekle. 3. Preljubo veselje. 4. Slovenec sem. 5. Kje so moje rožice. 6. Perice. III. Zbor Aleluja s fugo in samospjevom iz oratorija »Assumptio«. — Radio-orkester. — 22: Poročila in časovna napoved.

Dragi programi:

Sobota, 26. januarja. Zagreb: 17 Vika Podgorska čita pravljice. — 20.15 Knjižna ura — 20.35 Pesmi in arije, poje Drago Hrčič — 22 Plesna glasba. — Praga: 16.30 Popoldanski koncert — 17.30 Ples — 19 Novak. Laterna — 22.25 Ciganska godba. — Stuttgart: 14 Za deco — 15 Koncert — 16 Ples — 19.30 Willy-

Gospodarstvo

Davek na poslovni promet

Zanimanje za davek na poslovni promet je v zadnjem času nenavadno oživilo. Tekoči teden so sprožili razgovor o tem državnem bremenu gospodarske organizacije v Belgradu. Prva leta po uvedbi tega davka one niso kazale posebnega interesa niti za uredbo niti za preuredbo niti za odpravo tega davka. Cel svet je enak. Kogar ne skeli udarec, se ne praska in ne godrnja. Davek na poslovni promet so naši tovariši v kupčiji in obrtu pod Savo poznali prve čase pač samo po pripovedovanju tovarišev iz gornjih krajev, kjer je na primer v slovenskih brdih ta davek že prav globoko zajemal iz naše plitve denarne posode. Zadnje mesece se je pa pobiranje predmetnega davka tudi ondot poostrišlo, pa je to dejstvo v prvi vrsti dalo povod, da vstopajo v vrste onih, ki se trudijo za odpravo in ublaženje davka na poslovni promet, sedaj tudi srbijanski gospodari. Ob tako izpremenjenem položaju je osebno v novih prilikah, nastalih ob Sv. treh Kraljih, več upanja nego je bilo doslej uspeha v prizadevanju za odpravo. Kjer se sila upre, se svet gane, pa utegemo tudi mi sedaj doživeti olajšanje te prometne more. V toku prizadevanj za odpravo predmetnega davka je bila sklicana za petek dne 23. t. m. v Belgradu konferenca, ki naj se peča z vprašanjem o odpravi davka na poslovni promet, morebiti na ta način, da finančna uprava ta davek, ki vrže državi okroglo 185 milijonov dinarjev na leto, izloči iz naših davčnih naprav, pa ta davek nadomestijo ali z drugo prikupnejšo davščino ali pa s povišanjem katere obstoječih dajatev. Skratka, iščejo surogat. Vprašanje nadomestila za davek na poslovni promet je pa jako kočljivo za naše gospodarje vseh vej, ki si v združnih gospodarskih prilikah osebno ne bi želeli, da pridejo namesto očetovega biča sinovi škorpjoni.

Iz mnogih vprašanj, ki dohajajo organizacijam in njih vodstvom glede davka na poslovni promet se vidi, da je zanimanje za to vprašanje v širši javnosti veliko.

O vprašanju smo imeli priliko razgovarjati se z zborničnim tajnikom dr. Fr. Windischerjem, ki od početka pozna prizadevnost naših gospodarjev in njih zastopov v tem predmetu. Dejal nam je o sedanjih akcijah sledeče:

»Vprašanje odprave davka na poslovni promet je za gospodarje vseh panog v Sloveniji že dolga leta pereče. Ta davek je bil uveden kot izredna mera prva povojna leta ob času, ko je bila gospodarska razpoložnost ugodna. Lažje se je tiste čase zaslužilo. Blaga je manjkala, in denar je bil nestalen. Tedaj je vse tiščalo za blagom. Vprašanje cen je bilo za trgovca in proizvajalca popolnoma drugačno, nego je zdajnja tri leta, ko je blaga v izobilju, pa je proizvajatelj veliko lažje nego razpečavati. Predmetni davek v sedaj veljavni obliki je pri nas že več let obsoleten. Že pred mnogimi leti smo se oglašili v Ljubljani z glasno zahtevo po odpravi tega davka kot prvi, ker je nas breme najbolj težilo. Erar je dobil v letu 1927 v celi kraljevini 185 milijonov dinarjev davka na poslovni promet. Slovenija sama je ječe plačala 42 milijonov. Ako vpoštevamo odbitke iz naslova tega davka pri državnih osrednjih nabavkah, je itak veliko breme Slovenije sorazmerno tem očitnejše, kakaj odbiti je v tem primeru kakih 60 do 80 milijonov od cele vsote per 185 milijonov dinarjev. Slovenija nastopa kar bahato s svojo udeležbo v izmeri 1/4, odnosno 1/2 cele vsote. In vendar je Slovenija v primeri z drugimi pokrajinami skromen gospodarski Benjaminec. Ta davek je bil celo vrsto let za Slovenijo temeljita drenaža. Razumljivo, da smo prvi šli in bili plat zvonu. Narobe Egipt, da rejene krave pohrustajo mršave, nam tudi sedaj ne bi mogli biti všeč. Gospodarski krogi v Sloveniji so tudi danes strumno v načelnem pogledu za odpravo tega davka. Praktično, ali če hočete oportunistično, pa v resnih časih državne finančne uprave pozdravljajo tudi znižbo od enega na pol odstotka z zadovoljstvom, seveda za ceno enakomernega upravljanja tega davka v celi državi, ki nosi v sebi dosti kile za donosen razvoj. Praktičen uspeh bi postal ob enakomernem postopanju in pobiranju do-cela drugačen za državno blagajno. Kako občutljiv je davek na poslovni promet, jasno dokazuje živo zanimanje gospodarskih krogov osebno trgovskih v Srbiji in zlasti v prestolnici. Vsekakor je neobidno potrebno, da se ta davek, ako se obdrži, temeljito reformira. Vzgle-dov iz življenja drugod bo dobili. Pereče je posebno vprašanje računanja davka na poslovni promet, odnosno vkalkuliranja. Davek na poslovni promet je pri nas že davno po mnenju gospodarskih praktikov izgubil značaj prometnega, t. j. posrednega davka, pa se vedno očitnejše izražava kot navaden neposredni davek, ki bremeni producenta in prodajalca. Oba navadno zastojni iščeta izhoda in tolažbe v pre-valitvi po višji ceni. Ako ni odprave, si gospodari živo žele časi primerne reforme davka na poslovni promet. Ako odpade ta prometna nadloga, bi mogli dobiti doberšno nadomestilo za državne dohodke na ta način, da stopei v veljavo zakon o državnih trošarinah. Prinesel bi negotibno potrebno izenačenje državnih trošarin in bil bil ukrep, potekel iz roke pravičnosti vsled enake mere. Moralno in gospodarsko bi pridobili, ako bi zavrl trošarine prosto zganje-kuho v državi.«

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Praproizvodnja, d. d., Stari Bečej je zaključila poslovno leto z čistim dobičkom 10.388 Din (1927 20.186) na kapital 0.5 milj. Din. — Gajlob-raška štedionica, d. d., Gajdobra (Vojvodina). Čisti dobiček za 1928 znaša na kapital 0.4 milj. Din 23.500 Din (1927 12.074). — Kreditna banka, d. d., Gajdobra; kapital 0.3 milj. Din, čisti dobiček 1928 47.846 Din (1927 10.528). — Jastrebarska delniša hranilnica; kapital 0.24 milj. Din, čisti dobiček 1928 50.682 Din (1927 60.640). — Zadruga drž. usluž-bencev za varčevanje in kredit v Zemunu je 1928 zaključila s prebitkom 10.244 Din. Ima 232 članov.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurs je prijavila v Belgradu »Palilulska štedionica«; ust. 1908, kapital 2 milj. Din; Hilen-darska 7 V težkoče je zašla zaradi eskontiranja kmečkih menic. Pasiva znašajo 14.1 milj. Dm, akti-va 13.9 milj. Din, od tega menice 4.8 milj. Din, ki so pa večinoma neizterjive. Terjalve je prijaviti do 1. marca 1929.

Borza

25. januarja 1929.

DENAR

Današnji devizni promet je bil srednji. Pri-vatno bago je bilo zaključeno v devizah London in Trst ter deloma Berlin, dočim je Curih, Prago in del Berlina dala Narodna banka. Tečaj Londona, Berlina in Trsta so popustili.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

25. januarja 1929.

	povpraš	dob.	redni	sr. 4 l.
Amsterdam	—	2.84.—	—	—
erlin	1352.50	1355.50	1354.—	1354.50
Bruseli	—	791.50	—	—
Budimpešta	—	9.35.90	—	—
Curih	1094.40	1197.41	1095.50	—
Dunaj	799.4	802.4	800.54	800.54
London	275.79	276.9	276.19	276.34
Newyork	—	56.85	—	—
Pariz	—	222.63	—	—
Praga	168.20	169.—	168.60	—
Trst	297.5	299.05	298.05	298.10

Zagreb. Amsterdam 2281—2287, Berlin 1352.50 do 1355.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.04 do 802.04, London 275.79—276.50, Newyork 56.74 do 56.94, Pariz 221.61—223.61, Praga 168.20—169, Trst 926.94—298.94, Bukarešt 992.03—995.08.

Belgrad. Berlin 1352.5—1355.5, Bruselj 790.06 do 793.06, Budimpešta 992.09—999.09, Trst 297.05 do 299.05, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.04 do 802.04, London 275.79—276.50, Newyork 56.75 do 56.95, Pariz 221.63—223.60, Praga 168.20—169.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.55, Budim-pešta 90.65, Bukarešt 2.12, Dunaj 73.04, London 25.20875, Newyork 519.82, Pariz 20.315, Praga 15.38, Trst 27.20, Sofija 3.75, Varšava 58.90, Madrid 84.925.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prastrediona 920 den., Kred. zavod 175 den., Veveče 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 456 den., kasa 457—460 (455—457), termalni: 2. 438.50—440 (438), 2. 435.50—436 (434—435.50—436), 12. 474.50 do 475 (475—474.50), 7. odst. inv. pos. 88.25 den., agrari 53.75—54 (54). Bančni pap.: Hipo 50.50 do 57 (56.50), Poljo 17.50 den., Hrv. 59. 62.50, Kred. 93 den., Jugo 91—92 (91), Lj. Kr. 125—126 (125), Medjun. 57.50, Nar. 7475—8000, Prastred. 925—930 (925), Srpska 152 den., Zem. 138—140, Ind. pap.: Guttmann 199—200, Slavonija 5—5.50, Slaveksa 101 do 102, Danica 156 a, Drava 465—483, Sečera 400 do 495 (490), Osj. ljev. 180—190, Brod. vag. 320 do 350, Union 305—320, Isis 23—24 (23), Trbovlje 480 do 490 (480), Veveče 125 den., Nar. žum. 25—32, Piv. Sar. 220—265.

Belgrad. Narodna banka 7500, 7 odst. inv. pos. 87.50 89.50, agrari 53—54, vojna škoda 458—457, 1. 456.50—458.

Žito

Kupčija s pšenico, ki je bila zadnje čase dosti živahna, je pač pojenjala, vendar zaenkrat po poročilih iz žitordnih krajev še ni izgledalo, da bi cena nazadovala. Kljub malemu prometu se drže trgovalci in producenti doseženih visokih cen in notacija za gornjebeško pšenico je ostala na 247.50 nakl. post. Temveč prometa pa je zadnji čas v domači koruzi, ki je dosegla že visoke cene in za katero je vsak dan več povpraševanja. Malo je kupčije z ječmene-m, ovsmom in ržjo, za katere je tudi v ostalem položaj neizpremenjen. Pšenična moka srednjebeške znamke notira 355—360 nakl. post. Večji promet izkazujejo otrobi v Sremlu in Baški; pri nas je povpraševanje zanje še vedno veliko.

V Ljubljani notirajo:

Dež. pridelek (vse samo ponudbe, s'ov. post., plač. 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 237.50—290, febr. 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310; moka 0 g vag. bl. lko Ljubljana plač po prejemu 420—425, soržica (50% rži, 50% pšenice) lko post. Domžale 277.50—230, koruza laplatska 325—330, času primerno suha 295—297.50, ječmen bar. rol. 345—347.50, lč 330—332.50. Zaključeni so bili 3 vagoni pšenice ter 6 vagonov koruze. Tendence dvrsta.

Novi Sad. Pšenica: bč., vor. bč., pot. 242.50 do 247.50, par. Vršac 237.50—240. Oves: 240—245, bl. 235. 240. Koruza: bč. 250—255, 2. 260—265, 3.—4.—5. 282.50—287.50, sr. 250—265, sr. 2. 260—265, 3.—4.—5. 282.50—287.50. Ječmen: 252.50—257.50, pol. 270—280. Moka: 0 g 340—350, št. 2 350 330, št. 5 300—310, št. 6 270—275, št. 7 260—265, št. 8 205—210. Otrobi: 180—185. Tendence neizpreme-njena. Promet: 63 vagonov pšenice, 34 koruze, 3 moka, 15 otrobov, skupaj 117 vagonov.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključenih šest vagonov drv. Tendence neizpremenjena.

Železo

Cene za ovojno železo in v palicah so se zvišale v naši državi za 21 par pri kg, ne pa kakor smo pred dvema dnevi poročali, znižale.

Sveta življenje in vrvenje

Ukrajina — krušna mati tujcev

Plodna Ukrajina s svojim nepreglednim poljem je od nekdaj vabila tuje naseljence, posebno iz zapadnih dežel. Prebivalstvo je sedaj vse pretkano s tujerodnimi manjšinami Čehi, Poljaki, Bolgari, Grki in pripadniki raznih drugih narodov so si pridobili prostrana zemljišča in se tamkaj naselili. Poleg sklenjenih narodnih naselbin pa žive v Ukrajini tudi manjši tujerodni otočiči in posamezniki, ki se družijo v sovjete; tako najdemo tamkaj n. pr. švedske in albanske sovjete, ki uporabljajo no-

židevskih, 304 poljske itd. Med naseljenci imajo največ nepismenih Moldavci, to je 69,3%.

Mnoge narodne manjšine imajo tudi svoje liste, seveda komunistične, ker drugi listi v Sovjetski Rusiji sploh ne smejo izhajati. Drugače pa žive naselbine precej svobodno in bolj ali manj srečno izbegavajo komunistični uredbi.

Princi se pravdajo za milijarde in avtomobile

Egiptovski kronski svet je te dni odločil v pravdi princezinje Nedjevan, matere princa Seif-el-Din-a, nad katerim se je bilo proglasilo skrbstvo. Princezinja je zahtevala, da se skrbstvo nad sinom ukine, da se mu prizna letna pokojnina v znesku 120.000 funtov, da se mu kupita dva gradova, jahta in avtomobil. Princa je dal svoj čas egiptovski kralj Fuad zapreti v neki norišnici na Angleškem, odkoder je pa ušel in živi sedaj v Carigradu. Zaradi prinčeve afere se je izvršil lani politični prevrat v Egiptu: kralj je odpustil vladno Naha paše in zaprl parlament. Kronski svet je izrekel sedaj poslednjo razsodbo, s katero je skrbstvo nad princem znova potrdil in obsojil princezinjo, da izroči sina sodnemu varuhu princu Mohamedu Ali Ibrahimu; vse zahteve princezinje glede pokojnine itd. je odbil. Princ Seif-el-Din, ki je turški državljani, se je obrnil sedaj na turško vladu s prošnjo, da se zavzame za njegove pravice v Kairu. Turška vlada je njegovi prošnji ugodila in uvedla diplomatske korake v njegov prid.

Pavel Miljukov, ruski zgodovinar in politik, ki slavi 27. t. m. 70 letnico svojega rojstva.

Iranje zadeve švedskih in albanskih naseljenec.

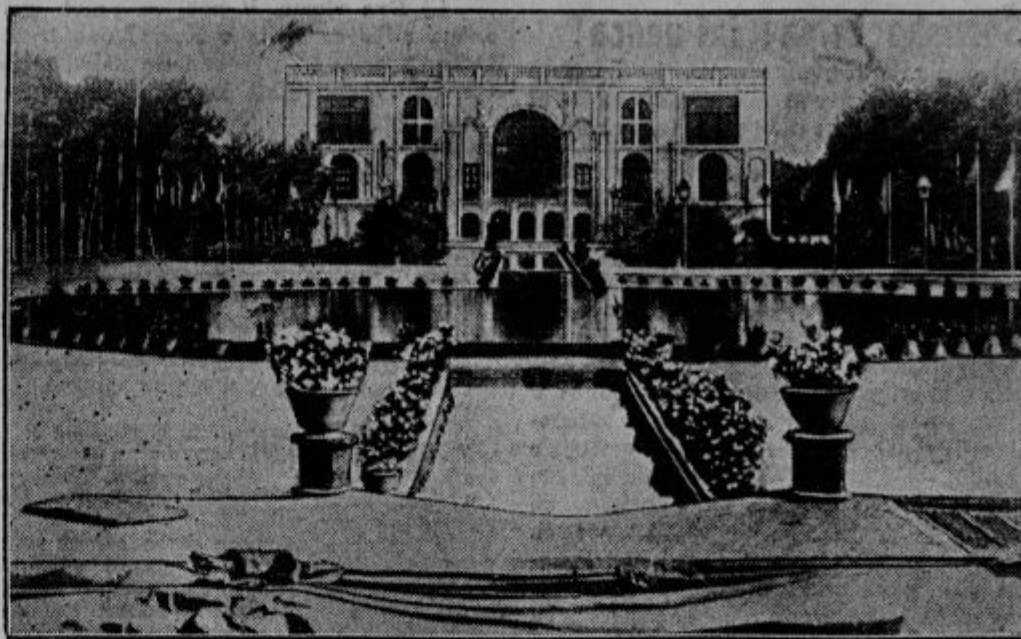
Danes more vsaka narodna naselniška skupina, ki šteje najmanj 300 članov, imeti svoj vaški svet. Številčno najmočnejši so Moldavci; njihovi vaški sveti zastopajo koristi 250 tisoč duš in tvorijo lastno Moldavsko socialistično sovjetsko republiko. Toda tudi Moldavci niso naseljeni sklenjeni in na njihovem ozemlju je 18 drugorodnih vaških svetov, med temi poljski in bolgarski, katerih pripadniki so naseljeni na levi obali Dnjestra.

Naselbine se izredno živahno gibljejo in hitro razvijajo. L. 1924 je bilo 188, l. 1928 pa že 1007 vaških svetov narodnih manjšin. Najbolje so organizirane nemške, bolgarske in albanske kolonije; 95 do 97 odstotkov teh naselbin upravljajo lastni vaški sveti. Organizacija v lastnih svetih omogočuje naseljencem, da ohranijo svoj jezik in druge narodne posebnosti ter urejajo svoje življenje in razmere po svojih lastnih željah.

Skoraj vse naselbine goje razumno poljedelstvo in hitro napredujejo. Poljedelstvo je v naselbinah na znatno višji stopnji nego med domačim ukrajinskim prebivalstvom. V teku minolega leta so n. pr. v poljskem okrožju ustanovili 21 živinorejskih postaj; strojnih zagrad imajo Poljaki 33, Moldavsko prebivalstvo je nasproti drugim naseljencem znatno zaostalo, vendar mnogokje prekaša Ukrajince. — Zelo visoko je razvito kakor povsod — bolgarsko vrtnarstvo, pri Čehih pa cvete hmeljarstvo. — Tudi politično se naseljenci mnogo živahneje gibljejo nego Ukrajinci. Tako je znala srednja udeležba ukrajinskega prebivalstva ob zadnjih volitvah 51,9%, med naseljenci pa je volilo 61,1% Židov, 58% Čehov, 57,5% Poljakov, 57% Nemcev, 52,5% Moldavcev in 52% Bolgarov.

Naravno je, da so podjetnejši naseljenci tudi premožnejši nego domačini. Večina spada med takomenovane »kuluke«, premožnejše kmete. Seveda se ta razlika pozna tudi pri davkih. Med Ukrajinci plačuje višje davke 11,4 odstotkov prebivalstva, med naseljenci pa pri Čehih 47,3%, pri Grkih 33,8%, Nemcih 30,8% i. t. d.

L. 1928 je bilo v ukrajinskih naselbinah 2759 narodnih šol, od tega 532 nemških, 311

Aman Ulahov dvorec v Kandaharju, kjer je kralj prekleal svoj odstop.

koledar je sestavljen tako natančno, da znaša razlika šele v 400 letih 24 ur. Kitajska se je vsa tisočletja doslej držala koledarja, ki je urejal čas po luni (tako so šteli leta tudi Turki in Judje ter narodi osrednje Afrike). Sedaj so stari koledar popolnoma odpravili in uvedli koledar po solnčnem sestavu. Vsi kitajski verski in narodni prazniki se bodo vršili poslej po novem koledarju; ravno tako bo veljal novi čas izključno tudi v gospodarskem in vsem drugem javnem življenju.

Nova ruda

Imenuje se gilzonit in prav za prav ni nova, kajti odkrili so jo že l. 1862. Vendar je prišla v trgovino šele v zadnjem času, ko so

Mladoletni veličanstvi: devetletni egiptovski prestolonaslednik in sedemletni rumunski kralj. Mladoletni veličanstvi pozdravljajo državniiki s poljubom roke

Cela kaznilnica na zatožni klopi

V kaznilniški cerkvi v Sonnenburgu na Nemškem se je te dni sešlo porotno sodišče, da razsoda v pravdi proti celokupnemu upravnomu osebju kaznilnice, od ravnatelja do slugu — 21 obtožencev — in proti kaznjencem. Vsem obtožencem očita obtožnica, da so kradli, poneverjali in ukradeno blago prikrivali. To blago je bila last prejšnje nemške armade in ga je prejela kaznilnica v svrhu predelave in nove uporabe. Namesto tega so predmete prodali, denar pa razdelili med upravno osebje in kaznjence. V kaznilnici je nehal vsak red in kaznjenci so delali, kar so hoteli.

Kitajska se ureja po novem koledarju

Evropa je že od Romulovih časov urejala svoje življenje po solnčnem letu. Dolga stoletja je veljal koledar Julija Cezarja, ki ga je potem nadomestil gregorijanski koledar. Ta

do rudnika zgradili železnico. Gilzonit se nahaja, kolikor je doslej znano, samo v ameriški državi Utah, v kotlini Uintah. Je to svetla, črna, asfaltu (zemeljski smoli) podobna snov, ki ne gori, marveč se topi. Ruda je zelo trda in se težko pridobiva. Porabna je v najrazličnejše namene: za barve, firneže, črnila in telefonske ustnike; po vsem svetu poprašujejo po gilzonitu.

Koliko je vredna operacija na levu

Sodišče v Nancy-ju na Francoskem je moralo zadnjič streti trd oreh. Zdravnik dr. Demuler je tožil ravnatelja nekega potujočega cirkusa za honorar v znesku 17.000 frankov, ki ga je zaslužil z zdravniškim oskrbovanjem cirkuških živali. Ravnatelj je na razpravi izjavil, da rad prizna zdravniku 500 frankov za zdravljenje severnega medveda, ki je bil bolan na želodec; tudi rad prizna 1000 frankov za majhno operacijo na velblodu. Nikakor pa noče priznati 15.500 frankov, ki jih zahteva dr. Demuler za operacijo na levu. Dr. Demuler pa je vztrajal na svoji zahtevi, češ da je operacija na levu čisto nekaj drugega nego vsaka druga operacija. Sodišče je bilo v skripcih, ker ni bilo najti izvedencev, da bi podali mnenje o operacijah na levu. Zato so skušali sodniki rešiti stvar s poravnavo. A stranki nista hoteli o kakem popuščanju niti slišati. Sodišče je moralo slednjič izreči svojo lastno sodbu o težavnosti levje operacije. In razsodilo je, da operacija na levu ni bistveno težja od operacije na človeku, zato se zniža zdravnikova zahteva na polovico, to je na 7750 frankov. V utemeljitvi pravi razsodba, da se je sodišče pri svojem sklepu oziralo tudi na to, da je postal dr. Demuler po svoji operaciji na levu slaven, vsled česar se mu bo praksa še bolj razširila.

POVEČA TOVARNA.

Na murmanskimi obali je zelo razvit ribolov. Doslej so metali ribje odpadke nazaj v morje ali jih sploh puščali neuporabljene. Sedaj hočejo te odpadke predelovati v umetno gnojilo. V ta namen zgrade tovarno, in to na ladajah, tako da bo mogla pluti ob obali in pobirati ter predelovati odpadke po vseh ribiških postajah. Računajo, da bo tovarna proizvedla letno do 1000 vagonov umetn. gnoja.

V dveh treh vrstah

V zrak je zletela smodnišnica Lovrenca Walcherja v Ribnici na Koroškem. Delavca Antona Knabla je ubilo.

Parnik se je potopil na Magdalenski reki v Kolumbiji; 20 oseb je utonilo.

Letalo je ponesrečilo v antiški luki; 2 potnika sta mrtva, pilot in radiotelefonist težko poškodovana.

Mlada zdravnica morfinistka v Parizu je zabodla svojo tovarišico, kateri je bila vzela receptni blok, da si je preskrbela večjo množino morfija.

Glavni dobitnik dobil in izgubil. Glavni dobitnik avstrijskih stavbnih srečk v znesku 100.000 šilingov je zadel srečka, ki jo je bil kupil gozdarski delavec Schinnerl, a jo kasneje prodal.

Gledališka kriza v Bolgariji. Osojbe Kralja Narodnega gledališča v Sofiji je po brezuspešnih pogajanjih podalo ostavko, nakar je naučno ministrstvo zaprlo vsa državna gledališča. Proti odstopivšemu osebju se uvede postopanje po zakonu v varstvo države.

Otroka odpeljal. Američan Woodward, ki se je pravkar sodnijsko ločil od svoje žene, kateri je sodišče priznalo oba otroka, je v Parizu s svojimi prijatelji počakal svoja otroka pred šolo, ju bliskovito posadil v avtomobil in se z njima neznano kam odpeljal.

Smrtne razsodbe ne morejo izvršiti v Budimpešti, ker še ni imenovan nov krvnik (prejšnji je umrl). Na smrt obsojeni je kolar Ferenczi, ki je l. 1925 umoril svojo ženo in tri otroke, da bi se mogel poročiti s svojo priateljico. Razsodba je pravomočna.

Potres v Venezueli je zahteval 300 smrtnih žrtev; 2000 oseb je bilo poškodovanih.

Z vilicami je umoril v blaznici Nocca na Italijanskem neki bolnik drugega bolnika, ki je bil radi besnenja privezan na posteljo. Isti blaznik je bil svoj čas v blaznosti umoril svojega sina.

V šolski kemični delavnici se je zastrupil s ciankalijem dijak realne gimnazije v Kölnu. V laboratorij je udril skozi okno. Fant je bil popolna sirota in najboljši učenec na zavodu.

Za odpravo smrtnih kazni v Nemčiji se je sedaj pogojno izrekla tudi Bavarska. Odkar se je začelo gibanje proti smrtni kazni, niso na Bavarskem izvršili nobene smrtno kazni več.

Turistovska gostilna »Zum Jägerhof« v Kaunski dolini na Tirolskem je pogorela. V njej je zgorela največja zbirka gamsovih šopov na Tirolskem.

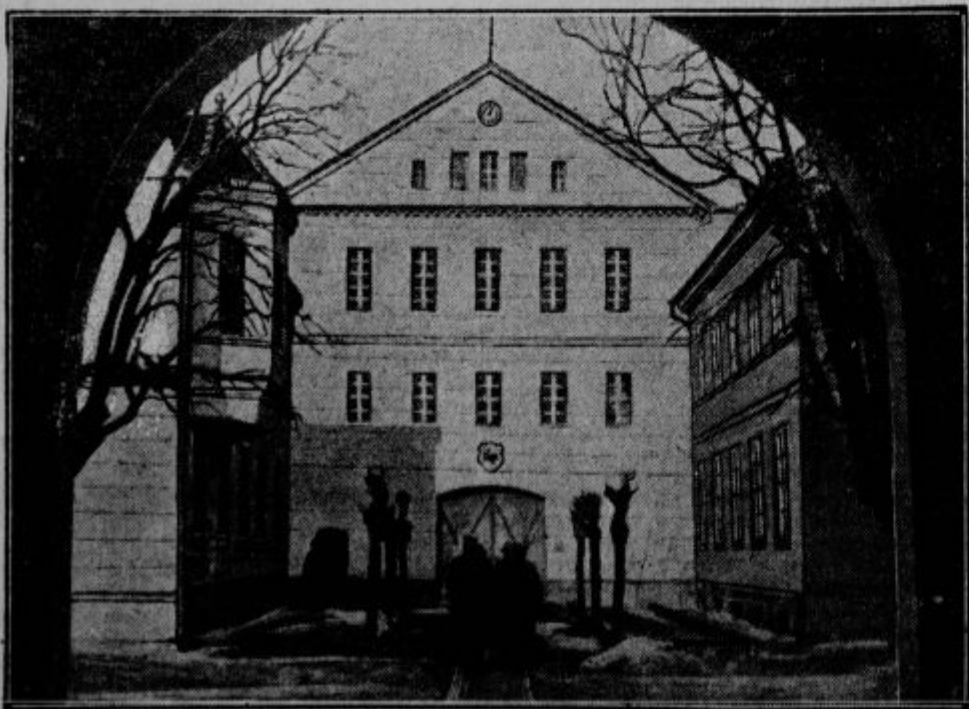
Dve ogromni jati kobilic groze Palestini iz Transjordanije. Eno jato so povečini uničili z ognjemetalci, drugo opazujejo stražniki na kamelah.

Peš v Ameriko so odšli trije graški dečki, stari 11 do 13 let. Ustanovili so »Zvezo treh mož« ter si nadeli vsak svoje posebno ime. S seboj so vzeli »laso«, samovar, par loncev, sveče, pištolo znamke Steyer, star bajonet, otroško pištolo, ubijalo in črno masko. Fante so ustavili v Frohnleithnu in jih odpravili nazaj domov. Učenci kina!

Poulično bitko med zloinci so imeli 23. t. m. zopet v Berlinu. Spopadli so se pripadniki zločinskih organizacij »Severni prstan« in »Severni piratski prstan«. Zaprli so samo glavnega krivca.

Pred olupčevalnim salonom za ženske: »Reci, kar hočeš, Tone, ampak žudežev pa le ne znajo delati!«

Kaznilnica v Sonnenburgu, v katere domači cerkvi se vrši te dni velika porotna razprava proti celokupnemu upravnomu osebju in kaznjencem zaradi kraje in poneverjanja državne lastnine.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš. 3 l. in. Oglaš nad devet vrtic se računa po viš. Za odgovor vpraš. o. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službodobne

Trgovsk. pomočnika
mešane stroke, ca. 18 let starega, dobro izurjenega, zanesljivega in marljivega, iščem. Nastop službe s 1. marcem 1929. — Jurej Šterk, trgovec, Vinica pri Črnomlju.

Skladiščnika

prvovrstnega in skarterja z večletno prakso v meh. in trdem rezanem lesu (bukovina), sprejme za takojšnji nastop trd. ka D. H. J. v Ljubljani, kamor je vposlati pismene ponudbe z referencami. Neoznjeni prednost!

Prekajevalca

dobrega in treznega mersarskega pomočnika, izdelovalca raznih klobas, iščem. Ponudbe pod št. 720 na upravo »Slov.«

Izvežbana prodajalka

dobi mesto v galanterijsk. in modni trgovini. — Ponudbe z navedbo dosežanj službovanja na upravo Slov. pod št. 714.

Vnajem

Iščem mlín
na prometnem kraju s stalno vo. o in nekaj zemlje zraven v najem ali po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 714.

Prostori lokal

z eno sobo in kuhinjo takoj oddam na prometni cesti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 708.

Iščemo lokal

tudi manjši, za detaljno trgovino, najraje: Mestni trg, Stari trg, Florijanska ulica, Pred škofijo, Sv. Petra ali Poljanska cesta, ali v bližini. — Ponudbe na Fr. Rakovec, Šiška, Žibertova ul. 27.

Hiša

pripravna za mesarsko, pekarsko ali gostilniško obrt, se odda v najem v bližini Ljubljane. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 702.

Službe iščejo

Absolvent učiteljske
išče primerne službe. Ponudbe na upravo lista pod »Vešč. nemščine«.

Urarski pomočnik

izurjen monter, išče trajne službe. — Hölcner, Zagreb, Nad lipom 3.

Kupimo

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe upravi Slov. pod »Pisalni stroj«.

Stanovanja

Išče se stanovanje
s kuhinjo in eno sobo za tab. Ce. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »iskoj« februar.

Prodamo

Mali mlin
na 2 kamna, prečna širina 60 cm, visok 2 m z grotom, uporaben za mlet. koruze, žita in kaše, malo rabljen, na pogon z motorjem, prodam za 1200 Din. Franc Balog, železn. postaja in pošta Mala Subotica 78, Medjimurje. 699

Stavbne parcele
v šentpeterskem predmestju, 500—700 m² skupno ali posamezno — se prod. Vpraša se: M. Z., Gosposvetska cesta 10, Vošnjakova ul. 6.

Čevlarski stroj
cilinder (Hohlmaschine), na levo roko, prod. prav poceni Sidar, Pobreška 9 v Mariboru. 674

Lutzov štedilnik
popolnoma nov ter belo emailiran, poceni napredaj. — Vprašnja pod »Štedilnik« št. 759 na oglasni oddelek Slovenca.

Proda se kozolec
18 štantov, dobro ohranjen, z opeko krit, kameniti stebri in plajčem. — Poizve se: Rojc, Dunajska cesta 29.

Trčani med
čebelni, zajamčeno čist samo v monoklon lončkih razpošilja iz lastnega čebelnjaka Lovro Totič, župnik - Kuna, Pelješac (Dalmacija).

Prodaja
pod roko pohištva, obleke, posteljnine, perila in drugih stvari dne 28. januarja t. l. ob 9 dopold. Ravnikarjeva ulica št. 9. Vabimo kupce.

Psa
čistokrvnega Dobrmara z rodovnikom, starši večkrat odlikovani, prodam zaradi pomanjkanja prostora zelo ceno. Naslov v upr. Slov. pod št. 798.

Obrt

A. Arhar in drug

Podjetje elektrotehničnih naprav in popravil. Ljubljana VII Celovška cesta št. 80 izvršuje elektrarne, elektroinstalacije, telefone, daljnovode itd. po najnižjih cenah. — Postrežba točna.

Zenini in neveste!

Vsakovratno pohištvo vedno v stalni zalogi na razpolago. Solidno blago, priznana najnižje cene. — Josip Kuhar, mizarstvo, št. Vid nad Ljubljano 79.

Pliše

volnene in gobeline za tapetiranje pohištva, ima lepe in najcenejše v zalogi Rudolf Sever, tapetništvo, Marijin trg št. 2.

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko. dokler zaloga traja imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilna perla, Zagreb. Ilica 82

Milinarji!

iz. prosa, ajdo in jčmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA veletrgovina žita in moka

Priložnostni nakup.

Najprimernejša darila so: volnene in flor nogavice, rokavice, triko perilo, puloverji, vestje, žepni robci, naramnice, kravate, srajce, ovrtaški, ročni torbice, aktovke, dežniki, toaletna mila, športne potrebitine itd.

Le pri Josip Petelincu, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika za vodo.

INVENTURNA-PRODAJA

HUMANIK

LJUBLJANA, Dunajska c. 1a, „Petovia“
MARIBOR, Gosposka ulica 17
CELJE, Aleksandrova cesta 1
PTUJ, Slovenski trg, „Petovia“

Kdor hoče izrabiti
toploto v štedilniku, naj naroči štedilniški grelec. Cena samo 50 dinarjev. F. Kosmač, splošno ključničarstvo, Jeranova 5, Ljubljana.

Železnato vino

lekar. dr. G. PICCOLI-JA V LJUBLJANI krepiča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Stavbeni prostori

za obrtnike (pek, sedlar) se odstopijo v svrhu zidave potrebnih lokalov. — Dopisi pod: Bodočnost na inser. oddel. »Slov.«

Oglas

Dne 15. februarja 1929 ob 11 predpoldne se bo vršila pri Direkciji drž. železnic v Ljubljani prva javna ofertalna licitacija v skrajšanem roku za zgradbo železniškega mostu čez Savinjo pri Zidanem mostu.

Vsa potrebna navodila in pojasnila daje gradbeno dodeljenje direkcije državnih železnic v Ljubljani vsak delavnik od 9 do 11 dopoldne, in kjer se dbe tudi vsi pogoji in črteži proti plačilu 500 Din.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani.

NOTAR HUDOVERNIK naznanja v svojem imenu in v imenu svoje hčerke ZORE, svojega vnuka ŠAŠKA in zeta MATKO JANEŽIČA tužno vest, da je njegova preluba soproga ozir. mamič, stara mamič in tašča, gospa

Ana Hudovernikova roj. Roblek

danes ponoči, po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki se bodo prepeljali iz hiše žalosti, Erjavčeva cesta št. 24 v soboto, dne 26. januarja 1929 ob pol 3 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1929.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V petek 25. januarja ob 5 je preminula po dolgi in mukepolni bolezni naša predraga mama, gospa

Pavla Zupan roj. Mejač

vдова po nadučitelju

Zemeljske ostanke blage pokojnice prenesemo iz hiše žalosti, Masarykova cesta 17, dne 27. januarja 1929 ob pol 4 popoldne k večnemu počitku k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. januarja 1929.

DANICA por. ERJAVEC, OLGA por. ŠUBIC, hčerki. IVAN in OTON, sinova.

Zahvala. Ob priliki nenadne in tragične smrti našega iskreno ljubljene sina, brata, svaka, strica in nečaka, g.

Jožka Jeremic

lastnika mline v Obrežu pri Središču ob Dravi — se za izraze sožalja najpriskrneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa še izrekamo preč. duhovščini za spremstvo ter tolažilni govor ob grobu pokojnika, nadalje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so rajnega spremljali na njegovi zadnji poti. — Tisočera hvala vsem!

Rodbina Jeremic.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena, predobra mamič, stara mamič, sestra, tašča in teta, gospa

Marija Ažman roj. Strel

vдова naddavkarja

danes, 25. januarja 1929 ob 2 popoldne po kratkem trpljenju, bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 27. januarja 1929 ob 2 popoldne ob doma žalosti, Gosposka ulica 6, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. januarja 1929.

Globoko žalujoče rodbine

Ažman, Pelan, Povše.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni sin, brat, gospod

UNK VINKO

služ. jur. fak. v Ljubljani

včeraj, dne 24. t. m., po kratkem in mučnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo iz hiše žalosti Zg. Šiška 81, v soboto 26. januarja ob 4 popoldne na pokopališču v Dravljah.

Zg. Šiška, dne 25. januarja 1929.

ŽALUJOČI STARŠI, BRATJE IN OSTALI SORODNIKI.